

NOTAT

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Vandplaner og havmiljø
J.nr. NST-4303-00036
Ref. TONNY
Den 25. februar 2015

Mandat for HELCOMs 36. kommissionsmøde den 3-4. marts 2015

Delegation til HELCOM-36 udgøres af Tonny Nilonen, VHM. Mandatet er udarbejdet på grundlag af bidrag fra de involverede parter fra Forsvarsministeriet, Søfartsstyrelsen, Naturerhvervsstyrelsen samt fra Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen.

Efter VHM's opfattelse, er der følgende sager på HELCOM-36 mødet som skal behandles på grundlag af et godkendt mandat:

- A. **HELCOM anbefalinger**
- *Revised HELCOM Recommendation 25/7 on safety of winter navigation in the Baltic Sea Area*
  - *Revised HELCOM Recommendation 17/3 on information and consultation with regard to construction of new installations affecting the Baltic Sea*
  - *Draft revised HELCOM Recommendation 34E/4 "Airborne surveillance with remote sensing equipment in the Baltic Sea area"*
  - *Draft HELCOM Recommendation on marine pollution incident reporting and requests for assistance between Contracting Parties in the Baltic Sea area*
  - *Draft HELCOM Recommendation Conservation of Baltic Sea species categorized as threatened according to the HELCOM Red List*
  - *Draft HELCOM Recommendation on Regional Action Plan on Marine Litter*
  - *Draft HELCOM Recommendation on Management of Dredged Material*
  -
- B. **øvrige mandatkrævende HELCOM beslutninger**
- *Doc 2-4 Seatrack Web (STW) – HELCOM status and a cost sharing proposal*
  - Forslag til budget for 1. juli 2015-30. juni 2016
- ./. De resterende mødedokumenter og danske holdninger til disse er beskrevet i bilag 1, som vedlægges til orientering.

Dagsorden for HELCOMs kommissionsmøde

1. Adoption of the Agenda
2. Matters arising from the subsidiary bodies
3. Cooperation with other Regional Seas Conventions and organizations
4. Activities of the Commission during 2014 and contributions to the work of the Helsinki Commission
5. Accounts 2013–2014, budget 2015–2016 and other institutional and organisational matters of the Commission
6. Any other business
7. Next meeting(s) of the Commission
8. Outcome of the Meeting

A Forslag til HELCOM anbefalinger

- *Doc 2-1 Revised HELCOM Recommendation 25/7 on safety of winter navigation in the Baltic Sea Area*

Sofarstvtvælsen, Maritim regulering og besætning oplyser, at revisionen alene vedrører ændringer pga suppleringer i bilaget. Hvorfor den reviderede anbefalingen kan tiltrædes.

På HOD-47 mødet i december 2014 blev det enstemmigt indstillet, at anbefalingen kunne godkendes på kommissionsmødet.

Indstilling

Danmark støtter at anbefalingen kan vedtages.

- *Doc 2-2 Revised HELCOM Recommendation 17/3 on information and consultation with regard to construction of new installations affecting the Baltic Sea*

Med opdateringen bliver den hidtidige anbefaling fra 1996 ajourført så den indeholder tidssvarende reference til bl.a. EU-lovgivning. Det er alene i præambelteksten at der er ændringer, mens den operative del er uændret. Der er ingen socioøkonomiske konsekvenser af ændringerne.

Indstilling

Danmark støtter at anbefalingen kan vedtages.

- *Doc 2-7 Draft revised HELCOM Recommendation 34E/4 "Airborne surveillance with remote sensing equipment in the Baltic Sea area"*

[REDACTED]

Indstilling

Danmark støtter, at anbefalingen fremlægges til endelig godkendelse på kommissionsmødet til marts 2015.

- *Doc 2-8 Draft HELCOM Recommendation on marine pollution incident reporting and requests for assistance between Contracting Parties in the Baltic Sea area*

Baggrund

Formålet med den reviderede anbefaling er at modernisere hele POLREP systemet. I dag skal vi i princippet – i HELCOM regi – sende meldingerne POLWARN, POLINF og POLFAC pr. telefax. Samtidigt er vi jf. overvågningsdirektivet pålagt at rapportere POLWARN og POLINF i SafeSeaNet og POLFAC i CECIS – altså dobbeltrapportering.

HELCOMs RESPONSE arbejdsgruppe arbejder derfor på at få det gjort til standard (også i Bonn området og Københavns Aftalen), at POLWARN og POLINF fremover kun sendes i Safe Sea Net (som EU landene er pålagt), som så "pusher" meldingerne til CECIS. Søværnets Havmiljøsektion er i den Task Group, der har udarbejdet udkastet

POLWARN og POLINF kan også sendes i CECIS – relevant for 3. lande). Tredjelande vil blive tilbudt adgang til CECIS, og vil således også kunne sende og modtage alle tre typer meldinger.

[REDACTED]

Anbefalingen blev drøftet på HOD-mødet i december [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Indstilling

Forsvaret vurderer anbefalingen er vigtig, og at Danmark bør støtte vedtagelse af anbefalingen.

- *Doc 2-10 Draft HELCOM Recommendation Conservation of Baltic Sea species categorized as threatened according to the HELCOM Red List*

Forslag til anbefaling er en bogstavelig opfølgning af 2013-HELCOM ministermødets beslutning. Den har været drøftet på et HABITAT-møde i 2014 og igennem 2 kommenteringsrunder i september og i januar. Det er alene [REDACTED] [REDACTED] der har kommenteret på forslaget.

Anbefalingen har ikke været "trykprøvet" på HOD-mødet i december 2014.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Indstilling

Danmark kan ikke tilslutte sig anbefalingen i sin nuværende form. Såfremt det lykkes at komme igennem med de konkrete ændringsforslag kan anbefalingen støttes, ellers skal der meddeles en reservation.

- *Doc 2-11 Draft HELCOM Recommendation on RAP on Marine Litter*

Baggrund

På HELCOM 2013 ministermødet blev det besluttet, at der i løbet af 2015 skal udarbejdes en regional handlingsplan for marint affald. Handlingsplanens mål er en betragtelig reduktion i mængden af marint affald i 2025 i forhold til niveauet i 2015.

De rent nationale tiltag er formuleret som tiltag, landene bør overveje at inkludere i deres indsatsprogrammer under havstrategien. De regionale tiltag er formuleret som politisk bindende tiltag med såkaldte "operational targets", som fastsætter de konkrete mål, der skal nås. Målene skal sikre at der kan følges op på, om de enkelte lande har opfyldt deres forpligtelser.

For de enkelte tiltag, skal der udpeges "task leaders", som sikrer implementeringen. Handlingsplanen følger det aftalte i HELCOM

ministererklæringen fra 2013, som bl.a. indeholder bestemmelser om at handlingsplanen skal give grundlag for (should allow to) at udføre konkrete tiltag til at forebygge og nedbringe mængden af mikroplastik i produkter og i spildevand samt udvikle fælles indikatorer og tilhørende mål for det marine affald og monitoringen heraf med henblik på at opnå signifikante kvantitative reduktioner i 2025.

Danmark har ikke deltaget i selve arbejdet med at udvikle handlingsplanen, men har kommenteret på de tre foregående udkast. Disse udkast har også været sendt i høring hos NAER, SFS og MST, da de er ressortmyndigheder for flertallet af tiltagene.

På HOD-46 accepterede DK, at der arbejdes videre med planen i form af en anbefaling, men tog samtidig forbehold ift. den konkrete formulering af forpligtelser.

På HoD-47 i december 2014 blev der opnået generel enighed om paletten af tiltag og opdelingen i regionale og nationale tiltag. Der blev også besluttet at handlingsplanen skulle have form som en HELCOM anbefaling.

Danmark fremsatte på HoD-47 forslag om at der generelt først fastsættes kvantitative reduktionsmål i 2017-2018, når monitoringsprogrammer for marint affald har leveret data for alle EU-landene og det kan vurderes hvilke reduktioner, som vil være både realistiske, signifikante og målbare.

Det skal i øvrigt bemærkes at Kommissionen har trukket hele den cirkulære økonomi-pakke tilbage med henblik på senere genfremsættelse med et mere ambitiøst indhold. Det er dermed usikkert om de Kommissionens "aspirational targets" om en 30% reduktion og mål-år holder.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Indstilling

- at delegationen lægger vægt på, at
  - der generelt først fastsættes kvantitative reduktionsmål i 2017-2018, når monitoringsprogrammer for marint affald har leveret data for alle EU-landene og det kan vurderes hvilke reduktioner, som vil være både realistiske, signifikante og målbare.
  - At de foreslåede mål om 30 % reduktioner ikke vedtages.
- *Doc 2-13 Draft HELCOM Recommendation on Management of Dredged Material*

Baggrund

Anbefalingen repræsenterer en opdatering af den nugældende anbefaling om klapping fra 1996. Retningslinjerne for klapping som anbefalingen henviser til er fremlagt som et mødedokument til kommissionsmødet som Danmark kan tilslutte sig. Der vil ikke være yderligere socioøkonomiske konsekvenser for Danmark ved at støtte anbefalingen.

Indstilling

Danmark tilslutter sig anbefalingen.

B   Øvrige mandatkrævende HELCOM beslutninger

- *Doc 2-4 Seatrack Web (STW) – HELCOM status and a cost sharing proposal*

Sverige har siden 1990'erne bekostet driften af en oliedriftsmodel som HELCOM landene anvender i deres havberedskab om olieudslip på havet. Sverige anmoder de øvrige HELCOM-lande om at bidrage til driften af SEATRACK-modellen, samtidig foreslår Sverige at give SEATRACK-modellen en officiel status.

Forslaget har været forelagt SOK, som oplyser, at de er enig i forslagene og at Forsvaret ved Forsvarets Center for Operativ Oceanografi er indstillet på at afholde det foreslåede årlige bidrag (11.800 EURO).

Indstilling

Danmark tilslutter sig forslagene i dokumentet.

- *Doc 5-4 Budget for 2015-2016 and a draft budget estimate for 2016-2017*

På HOD-47 blev budgetforslaget godkendt med forbehold fra Letland og Litauen fsva. den af sekretariatet ønskede genindførelse af den årlige regulering på 1 % for inflation. I forhold til forslaget som HOD mødet i december behandlede, har sekretariat i det reviderede budgetforslag friholdt Letland og Litauen for 1 % reguleringen for inflation.

På grund af den igangværende harmonisering af landenes bidrag til det fælles budget, så alle igen indbetaler lige meget til budgettet, bliver bidragene fra Danmark, Sverige og Finland nedskrevet i budgetåret 2015/16, mens Letland og Litauen tilsvarende får opskrevet deres bidrag. Resultatet bliver, at hidtidige danske bidrag kan reduceres med ca. 150.000 DKK. Bidraget for 2015/16 indgår i styrelsens budgetoversigt.

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at

- delegation tilslutter sig forslaget til budgettet for 2015-2016, samt budgetoverslaget for 2016-2017,
- delegationen tilslutter sig en genindførelse af regulering for pris- og lønudvikling.

Til direktionen

Frist for direktionsgodkendelse: 9. juni 2015
Frist i direktionssekretariatet: 8. juni 2015
Frist overholdt:

VHM
J.nr. NST-4303-00017
Ref. TN
Chefgodkendelse: LØ
Den 6. juni 2015

Forelæggelse af: udkast til mandat for dansk deltagelse på HELCOM HOD-48 møde 10-11. juni 2015

Koordineret med:

Presse og kommunikation

Økonomi

International koordination, DIS

Jura

Øvrige enheder/myndigheder: NST, MST, NAER, Forsvarsministeriet

Koordination ikke relevant

Bemærkninger til koordination:

Forpligtelser ift. eksterne parter

Sagen er tilføjet enhedens leveranceliste

Sagen er ikke relevant at tilføje enhedens leveranceliste

Problem

Efter VHM's opfattelse, er der følgende sager på Naturstyrelsens område på HOD-48 mødet som skal behandles på grundlag af et godkendt mandat:

- På HELCOM-Heads of Delegation, HOD mødet bliver Danmark anmodet om at meddele, hvorvidt forbeholdet mod vedtagelsen af rødlisteanbefalingen kan løftes.
- En opdatering af akvukulturanbefalingen lægges frem til godkendelse, samt
- HOD-mødet er anmodet om at godkende et dokument, hvori der fastlægges grænser for, hvornår forskellige indikatorer opfylder god miljøtilstand.

Baggrund og Løsning

- *Draft HELCOM Recommendation Conservation of Baltic Sea species categorized as threatened*

Se også særskilt orientering er udarbejdet for departementschefen.

Danmark meddelte et forbehold mod forslaget til en rødlisteanbefaling på HELCOMs kommissionsmøde i marts 2015.

Siden er reservationen i forhold til at tilslutte sig rødlisteanbefalingen blevet problematiseret af andre HELCOM-lande på flere møder, herunder på STATE&CONSERVATION mødet, samt bilateralt [redacted] begrundet i, at det virker ukoordineret, at lignende anbefalinger er tiltrådt af Danmark i OSPAR.

[redacted]

[redacted]

[Redacted text block]

- *Draft HELCOM Recommendation Draft HELCOM Draft HELCOM Recommendation on aquaculture*

På HOD-48 mødet er landene blevet bedt om at tage stilling til tekstændringer, afklare study-reservations samt godkende HELCOMs akvakulturanbefaling.

På HELCOM-ministermødet i 2013 var der enighed om at udvikle en ny HELCOM-anbefaling for bæredygtig akvakultur i 2014, som kunne erstatte den eksisterende HELCOM anbefaling 25/4. Efter ministermødet i oktober 2013 har en række møder og høringsrunder været afsat til at udvikle en ny HELCOM-anbefaling, med aktiv inddragelse af medlemslandene. Efter det første års arbejde, og som situationen udviklede sig, blev det klart, at den oprindelige frist, sat af ministrene i 2014 ikke kunne nås. Udkast til anbefaling var endnu for ufærdig til at det seneste HELCOM kommissionsmøde i marts 2015 kunne vedtage anbefalingen. Siden er der indført en række justeringer, hvorfor anbefalingen er blevet fremlagt til godkendelse på HoD-mødet.

Fra dansk side er vurderingen af forslaget stadig har en meget ufærdig karakter, hvor flere lande har mange study-reservations på dele af dokumentet. Dokumentet må ses som et led i forhandlingerne, og DK bør afvente en ren udgave, før der kan tages stilling til, om vi kan tilsluttes os anbefalingen. I den videre proces, foreslår DK at der arbejdes videre på denne anbefaling blandt fagfolk, og at den bliver genforelagt ved et senere HoD-møde.

[Redacted text block]

- HELCOMs fortsatte udvikling af indikatorer er nu kommet så vidt, at eksperterne kan etablere grænseværdier for Good Environmental Status, GES for mange af indikatorerne, dvs. angive en bestemt værdi som en indikator skal opnå for at den kan indikere, at miljøtilstanden er "god".

På GEAR gruppens seneste møde i maj 2015 (hvor DK ikke havde mulighed for at deltage) blev det lagt til grund, at

- anvendelsen af de forskellige indikatorer i HOLAS II er en læreproces, og kan behøve justeringer. Der mangler et koherenstjek for at sikre sammenlignelighed imellem indikatorerne og at HOLAS-projektet vil arbejde med dette,
- data kan ikke forventes at indgå fra samtlige HELCOM-lande, samt
- efter afslutningen af HOLAS II projektet bør der etableres en analyse af GES-grænseværdierne

På denne baggrund indstiller GEAR, at HOD-mødet godkender de udarbejdede GES-grænseværdier.

Indstilling

Det indstilles, at direktionen godkender den foreslåede linje og indhold i mandatet.

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen

Til direktionen

Frist for direktionsgodkendelse: 8. december 2015

Frist i direktionssekretariatet: ⁵ 4. december 2015

Frist overholdt: Nej

Vandplaner og havmiljø
J.nr.

Ref. anhlu

Chefgodkendelse: LIOEL

Den 4. december 2015

Forelæggelse af: Mandatnotat for HELCOM HoD den 10.-11. december 2015

Koordineret med følgende enheder som er enige:

Presse og kommunikation

Jura

Økonomi

X Øvrige enheder/myndigheder: NPS, BIA,
MST, NAER, SFS, VHM

International koordination, DIS

Koordination ikke relevant

Bemærkninger til koordination:

Der er foretaget koordination med relevante myndigheder på de områder/dokumenter, hvor de er berørt.

Forpligtelser ift. eksterne parter

Sagen er tilføjet enhedens leveranceliste

X Sagen er ikke relevant at tilføje enhedens leveranceliste

Problem

Den 10.-11. december 2015 afholdes møde i HELCOM Head of Delegation (HoD) i Helsinki, Finland. Naturstyrelsen ved Anne-Mette Hjortebjerg Lund deltager på Danmarks vegne. På mødet skal der træffes en række beslutninger, og der er derfor behov for forhandlings- og beslutningsmandat. Dagsordenen er omfattende, og der foreligger ca. 50 dokumenter til brug for mødet. I nærværende mandatnotat behandles alene de dokumenter og punkter, der kræver egentlig beslutningsmandat fra NST's direktion, og som ikke har været forelagt departementet særskilt.

Dagsorden

1 Adoption of the Agenda

2 Preparations for HELCOM 37-2016

3 Next HELCOM Ministerial Meeting

4 Matters arising from the HELCOM Groups

5 HELCOM institutional and organisational matters

6 Any other business

7 Next meeting(s)

8 Outcome of the Meeting

Dagsordenpunkt 3 Next HELCOM Ministerial Meeting

Baggrund

Det skal på HELCOM HoD mødet drøftes, hvornår det næste HELCOM ministermøde skal finde sted, og hvilke ønsker landene har til indholdet af ministermødet. Det seneste ministermøde blev afholdt i København i 2013. På sidste HoD-møde blev det besluttet, at næste ministermøde skulle fokusere på nogle få emner og være velforberedt. Evt. kan den kommende HOLAS II rapport benyttes som baggrund for drøftelser på ministermødet. Man besluttede desuden, at ministermødet skal ligge i 2017-2018. Der er ikke fremsendt dokumenter til punktet.

[Redacted]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- tilkendegiver, at man ønsker et ministermøde med substantielle diskussioner og beslutninger. Et emne kunne være muligheden for fælles HELCOM indsats på baggrund af resultaterne fra HOLAS II rapporten, hvor dette skaber merværdi for landene,
- forholder sig neutral i forhold til valget af tidspunkt for ministermodet.

Dagsordenpunkt 4 Matters arising from the HELCOM Groups

Dokument 4-6 draft HELCOM recommendations on waterborne pollution input assessment and on monitoring of airborne pollution input

Baggrund

De to anbefalinger handler om måling og rapportering af luftkvalitetsdata fra målestationer i HELCOM landene og tilsvarende målinger og indsamling af data fra vandløb, punktkilder m.v. vedr. udledning af næringsstoffer og udvalgte tungmetaller m.v. og indberetning heraf.

- 2
- På PRESSURE 2/2015 blev det aftalt, at REDCORE DG skulle lave udkast til reviderede anbefalinger. I praksis har Lars Svendsen fra DCE Aarhus Universitet revideret den faglige del af de to anbefalinger, og sekretariatet de indledende formelle dele, og de har været løbende drøftet i REDCORE DG. Forslag til reviderede anbefalinger blev senest drøftet på PRESSURE 3 mødet.

[Redacted] Anbefalingerne forelægges nu HOD til godkendelse med henblik på at fremsende dem til endelig godkendelse på HELCOMS Kommissionsmøde i marts 2016.

Selve revisionen drejer sig primært om, at de formelle indledende dele er opdateret og ændret så de refererer til BSAP (nutrient reduktion scheme), relevante EU direktiver og relevant russisk lovgivning). Endvidere er indholdet justeret, så det fx ikke længere siger, at periodiske PLC vurderinger skal foregå hvert 6 år – da dette ikke er blevet overholdt. I stedet besluttes det af relevante grupper under HELCOM. Sproget er moderniseret, og der er indsat referencer til guidelines og formater til rapportering, fremfor at dette står direkte i teksten. I anbefalingen om luftkvalitet er det tydeliggjort, hvordan og hvor ofte der skal måles, og fosfor er medtaget som frivillig parameter. Der er ikke nye overvågningsforpligtelser eller krav til frekvenser m.v., som vi i Danmark ikke allerede har som standard under NOVANA-programmet.

Se næste side

[Redacted]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- godkender de to udkast til reviderede anbefalinger.

Dokument 4-11 Progress in elaboration of the PLC products

Baggrund

PLC står for Pollution Load Compilation og dækker over udledningsdata fra HELCOM-landene. PLC data bruges til en række HELCOM produkter, herunder årlige rapporter over den aktuelle mængde af luft- og vandbåren udledning af næringsstoffer og visse miljøfarlige stoffer til Østersøen, indikator for fremdriften i forhold til at nå MAI (den maksimalt tilladelige udledning), vurdering af landenes fremskridt i forhold til at nå deres reduktionsmål (CART) samt periodiske vurderinger af udledningerne fra forskellige kilder.

Dokumentet beder HoD tage stilling til tre ting:

1. Timingen af de periodiske PLC vurderinger
2. Den første CART vurdering
3. Fremtidige udgaver af CART vurderinger

Ad 1. Det foreslås, at PLC7 offentliggøres i slutningen af 2019, så data kan danne grundlag for at se, hvor der stadig er behov for yderligere tiltag, inden vi skal færdiggøre næste runde af indsatsprogrammer (havstrategien) i slutningen af 2021 og have gode data for de forskellige kilder. Timingen af PLC 8 er mere usikker, da den kan tjene mange formål. Det er både "HOLAS III", opfølgning på BSAP, rapportering af basisanalyse til KOM og en analyse af effekterne af det første indsatsprogram. Den 3. runde basisanalyser til KOM skal udarbejdes i 2022 til 2024. Hvis PLC-8 data skal danne grundlag for den 3. basisanalyse skal den være færdig i 2022, og så kan det være vanskeligt at nå at få data med fra senere end 2020. Ift. BSAP, så ville det være bedst, hvis 2021 data kom med idet det er målet for at opnå god miljøtilstand ifølge BSAP og det bør der følges særskilt op på. 2021 data ville også sikre at vi har kørt 1. runde MSFD indsatsprogrammer og 2. runde vandramme indsatsprogrammer til ende.

Ad 2. Den første CART vurdering har været udsendt i høring hos landene. Danmark har ikke kommenteret på rapporten endnu. Rapporten indeholder en status for landenes opfyldelse af deres reduktionsmål opgjort efter to forskellige metoder, dels et gennemsnit, dels en trendanalyse. På mødet skal det besluttet, hvordan rapporten kan offentliggøres. Mandatet for Danmarks holdning til dette punkt har været drøftet med Departementet.

Ad 3. Der er lavet udkast til en implementeringsplan for, hvordan man i højere grad kan automatisere udarbejdelsen af de kommende PLC vurderinger. Projektet skal sikre, at PLC vurderinger kan udføres lettere, hurtigere og med færre ressourcer, så nye data kan indarbejdes, uden det koster for meget tid og for mange ressourcer, og så der sikres transparens og adgang til vurderingsprodukter. Hovedparten af hele udviklingsarbejdet af MAI og CART og den første runde vurderinger af opfyldelse af MAI og CART er lavet på frivillig basis af BNI og DCE uden ekstern finansiering, og de to universiteter kan ikke længere forsvare at anvende deres basismidler på disse opgaver, hvor opgaven bliver fagligt rutinemæssige opdateringer og vurderinger. Budgettet for projektet er på 65.000 EURO udover det, der betales af DCE Aarhus Universitet og Stockholms Universitet. Heraf dækkes 2/3 af HELCOM sekretariatet og Sverige. De øvrige HELCOM-lande bliver bedt om at bidrage med 20.000 EURO til sammen.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- tilslutter sig at PLC7 udkommer ultimo 2019 eller primo 2020,
- arbejder for, at PLC8 medtager 2021 data af hensyn til BSAP'en, men at der samtidig findes en optimal løsning for data til 3. basisanalyse, ? Som i ? - effektivitet i
- arbejder for, at vissé konkluderende afsnit i CART rapporten særligt tages ud, så rapporten står mere videnskabelig "ren", brooklyn on, hvor dit sk?
- godkender, at CART-rapporten offentliggøres af HELCOM,
- understreger, at det er vigtigt, at CART rapporten ikke forhåndsdiskonterer valget af metode til brug for den endelige opgørelse af landenes målopfyldelse i 2021, bryde til
- godkender implementeringsplanen for de fremtidige CART vurderinger,
- tilkendegiver, at Danmark evt. kan give et mindre bidrag i 2015, hvis andre lande har samme holdning. → hvad siger du?

Dokument 4-25 Draft joint documentation of regional coordination of programmes of measures in the Baltic Sea Area

Dokument 4-26 Proposal for future HELCOM actions

Dokument 4-27 Comments to draft joint documentation of regional coordination of programmes of measures in the Baltic Sea Area

Boggrund

Det er et krav i havstrategidirektivet, at landene koordinerer deres indsatsprogrammer regionalt. Dokument 4-25 er derfor blevet udarbejdet af HELCOM-landene i fællesskab, og landene kan bruge det til at dokumentere den regionale koordinering, når deres indsatsprogrammer skal rapporteres til EU-Kommissionen i marts 2016. I havstrategidirektivet er der krav om regional koordinering af indsatsprogrammerne, som skal rapporteres til EU-Kommissionen senest den 31. marts 2016. Dokumentets ryggrad er alt det, vi allerede gør i HELCOM-regi, som er relevant ift. havstrategidirektivet, dvs. de eksisterende HELCOM anbefalinger, HELCOM-ministererklæringer mm. Herudover sammenstiller dokumentet alle HELCOM landenes udkast til havstrategi-indsatsprogrammer og viser sammenhængen/ligheder mellem disse. Danmark har oplyst om udkast til indsats på overskriftsniveau med forbehold for at indsatsprogrammet stadig kan ændre sig og ikke er sendt i høring. Dette har vi gjort for at muliggøre en samlet analyse af Østersølandenes indsatsprogrammer. Det er kun bidrag fra Rusland, som mangler.

Slutteligt indeholder dokumentet en vurdering af, hvor der er brug for nye tiltag for at nå HELCOMs mål om god miljøtilstand i Østersøen samt ikke mindst forslag til disse nye tiltag (Annex 3 samt doc 4-26). Flere af disse nye tiltag er ikke egentligt nye tiltag, idet de allerede har været diskuteret tidligere/besluttet i forskellige HELCOM arbejdsgrupper. Disse tiltag vil så blive en del af det fremadrettede arbejde i HELCOM.

AN

Et første udkast til dokument blev godkendt af GEAR 9-2015 og blev stillet til rådighed i februar 2015, således at HELCOM-landene kunne anvende dokumentet i forbindelse med den offentlige høring af de nationale indsatsprogrammer. Udkast til det danske indsatsprogram indgik ikke i dette dokument, idet DK ikke havde afholdt interessentmøde endnu og præsenteret udkast til tiltag nationalt.

Det opdaterede udkast til dokument og forslag til nye tiltag er udarbejdet på grundlag af resultatet af IG PoM workshop den 28. oktober 2015 i Warszawa og efterfølgende GEAR-møde 29-30. oktober 2015.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- tager [redacted] ønske om ikke at medtage de nye tiltag (annex 3) til efterretning,
- støtter de øvrige [redacted] kommentarer

↳ Som siges ud på !

- opretholder forbeholdet for det foreslåede tiltag om rødlistede arter, men herudover godkender dokumentet og det tilhørende annex 3 [REDACTED]

Dokument 4-31 Draft Terms of Reference for HELCOM-OSPAR TG BALLAST for 2015-2016

Baggrund

I forbindelse med den kommende ikrafttræden af ballastvandkonventionen, har HELCOM og OSPAR oprettet en fælles "Task Group" (herefter arbejdsgruppe), som har til opgave at se på den praktiske håndtering ifm. implementeringen af ballastvandkonventionen. Arbejdsgruppen giver således input / anbefalinger til både HELCOM og OSPAR vedrørende dette. HELCOM og OSPAR har i den forbindelse udarbejdet en fælles "Joint Harmonised Procedure" med forslag til den praktiske håndtering af ballastvandkonventionen.

I udkastet til kommissoriumet skal arbejdsgruppen arbejde videre med den praktiske implementering af ballastvandkonventionen ift. på problemstillingerne med *dispensationer og risikovurdering*. Efter ballastvandkonventionen kan et skib, som sejler i fast rutefart mellem to havne, opnå en dispensation, såfremt begge havne bliver vurderet som værende i kategorien "lav risiko" ift. tilstedeværelsen af invasive arter.

Udkast til kommissorium er tidligere blevet godkendt på et OSPAR møde i april 2015 (EiHA-møde, dvs. undergruppe om miljømæssige virkninger af menneskelig aktivitet).

[REDACTED]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- **godkender** udkastet til arbejdsgruppens kommissorium.

Dagsordenpunkt 5 HELCOM institutional and organisational matters

Dokument 5-1 Draft budget for the financial period 2016-2017

Baggrund

Udkastet til budget for 2016-2017 er i store træk i overensstemmelse med budgettet for 2015-2016. Danmarks bidrag til HELCOM er en anelse mindre, knap 9.000 EURO, hvilket skyldes en udligning af landenes bidrag, så alle lande efterhånden betaler det samme. Der er budgetteret 234.720 EURO til projekter i 2016-2017 mod 238.700 EURO i 2015-2016. Beløbet svarer til det, der er bevilliget VHM på budgettet for 2016.

[REDACTED]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- **godkender**, at budgettet fremsendes til HELCOM Kommissionsmødet i marts med henblik på endelig vedtagelse.

Dokument 5-2 Draft budget estimate for 2017-2018

Baggrund

Udkastet til estimeret budget for 2017-2018 er i store træk i overensstemmelse med budgettet for 2016-2017. Danmarks bidrag til HELCOM er en anelse større end for 2016-2017, knap ~~2.000~~ EURO, hvilket skyldes et mindre estimeret merforbrug samt inflation i forhold til året før. Det danske bidrag er dog stadig mindre end bidraget for 2015-2016 pga. udligningen af landenes bidrag. Beløbet svarer i det store hele til det, der er bevilliget VHM på budgettet for 2016.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- godkender det estimerede budgetforslag for 2017-2018. ✓

COVER FOR MILJØ- OG FØDEVAREMINISTERIETS MINISTER- OG DC-SAGER

Til departementschefen	
	J.nr. NST-434-00041
Frist: 7/12-2015	Ref. anhu

Godkendt af

DEP J.nr.	Styrelse omr. chef	Styrelse Direktion
2015-5414	LIOEL/HEPI/MMC	OLENG 4/12-15

Departementschefen

Mandat vedr. HELCOM's anbefaling om rødliste over truede marine arter

Indstilling

Det indstilles, at DK på det kommende møde i HELCOM Head of Delegation (HoD) den 10.-11. december 2015 blokerer for godkendelsen af udkast til anbefaling om HELCOM's rødliste over truede marine arter og arbejder for en genåbning af forhandlinger om anbefalingen på arbejdsgruppeniveau.

Det indstilles desuden, at DK i de efterfølgende forhandlinger lægger afgørende vægt på, at der ikke vedtages en anbefaling, der går videre end de beskyttelseskrav, der findes i habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne og i havstrategidirektivet samt holder sig inden for rammerne af EU's fiskeripolitik.

Sagen kort

Baggrund:

På HELCOM ministermødet i 2013 blev der vedtaget en såkaldt rødliste over truede marine arter i Østersøen. Det blev endvidere besluttet, at der efterfølgende skulle laves en anbefaling om, hvordan HELCOM-landene kunne sikre disse arters bevarelse. Udkast til en sådan anbefaling er siden blevet forhandlet i en arbejdsgruppe under HELCOM. DK ved NST har ikke deltaget i disse forhandlinger grundet ressourcebegrænsninger. Udkast til anbefaling blev forelagt HELCOM til beslutning i marts 2015. Her tog DK undersøgelsesforbehold, hvilket blev opretholdt på HELCOM HoD i juni 2015, idet NST arbejdede på at finde en løsning, hvilket dog ikke har været muligt.

NST har i forhandlingerne arbejdet efter mandat godkendt af NST's direktion. Mandatet har været relativt tekstnært, og det har bl.a. fremgået, at DK lægger afgørende vægt på, at anbefalingen ikke pålægger landene øgede krav til overvågning og miljøvurderinger. Derudover fremgår det også, at DK lægger afgørende vægt på, at der ikke stilles krav om bl.a. udarbejdelse af artsspecifikke beskyttelsesplaner. Ligesom udkastet til anbefaling indeholder en række tidsfrister for diverse aktiviteter som, efter DK's vurdering, er urealistiske og derfor ikke kan accepteres.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

I de efterfølgende forhandlinger vil NST arbejde inden for følgende mandat:

- Der arbejdes for, at artsbeskyttelse kan ske gennem habitatbeskyttelse og ikke kræver udarbejdelse af artsspecifikke beskyttelsesplaner.
- Der lægges afgørende vægt på, at DK ikke pålægges krav om bl.a. ny overvågning og miljøvurderinger, der rækker ud over det, DK allerede gør i dag eller planlægger at gøre i fremtiden.
- Der lægges afgørende vægt på, at eventuelle tidsfrister i anbefalingen er realistiske.
- Der lægges afgørende vægt på, at der ikke vedtages en anbefaling, der går videre end de beskyttelseskrav, der findes i habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne og i havstrategidirektivet samt holder sig inden for rammerne af EU's fiskeripolitik.

I tilfælde af at HELCOM HoD beslutter at genåbne forhandlingerne af anbefalingen i den relevante arbejdsgruppe, vil NST deltage aktivt i arbejdet hermed. Inden endelig vedtagelse af anbefalingen, vil den blive forelagt departementschefen til godkendelse.

I tilfælde af at HELCOM HoD ikke kan acceptere en genåbning af udkastet til anbefaling, vil NST opretholde sit forbehold. Departementschefen vil i så fald blive forelagt en sag med henblik på beslutning om den videre proces.

Det vurderes ikke på nuværende tidspunkt at være nødvendigt at rejse sagen politisk, da mulighederne for at lande sagen på embedsmandsniveau og nå frem til en fælles løsning blandt HELCOM-landene endnu ikke er udtømte.

Finansiering, økonomi, presse - ikke relevant

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

COVER FOR MILJØ- OG FØDEVAREMINISTERIETS MINISTER- OG DC-SAGER

Til departementschefen	
Den	J.nr. NST-423-00007
Frist: 23. november 2015	Ref. TONNY

Godkendt af

DEP J.nr.	Styrelse omr. chef	Styrelse Direktion
2015-5414	LIOEL 16-10-15	OLENG 19-10-15

Ministeren
----

13 regionale grænseværdier for god miljøtilstand hos regionale havkonventioner

Indstilling

Det indstilles, at departementschefen godkender

- at Danmark som led i at opfylde forpligtelsen til regional koordinering efter havstrategidirektivet tilslutter sig de af HELCOM (den regionale havkonvention for Østersøen) foreslåede grænseværdier for 7 indikatorer (vedr. bestandsstørrelser af vandfugle og koncentrationer af en række miljøfarlige stoffer) til brug for udarbejdelse af en regional tilstandsbeskrivelse af havmiljøet i Østersøen, da disse indikatorer på baggrund af en faglig vurdering vurderes at være retvisende for normaltstanden i danske farvande.
- at Danmark overfor HELCOM tilkendegiver og arbejder for, at de andre 6 forslag til grænseværdier (for bestandsstørrelser og forhold hos havpattedyr) skal rettes til, for de kan bruges til at give retvisende status for tilstanden i de danske farvande.

Sagen kort

Efter bestemmelserne i havstrategidirektivet art. 5 og 6 skal Danmark i 2018 rapportere den 2. basisanalyse af havets miljøtilstand til EU-Kommissionen. Danmarks 1. basisanalyse blev kommenteret af EU-Kommissionen i foråret 2014, hvor Kommissionen bl.a. udtrykte behov for, at Danmark ved den næste basisanalyse bør inddrage det regionale samarbejde, der finder sted inden for havkonventionerne for hhv Østersøen (HELCOM) og Nordøen (OSPAR), med henblik på at opstille operationelle mål for god miljøtilstand. Uanset om tilstandsbeskrivelsen af havområderne gennemføres af Danmark alene eller i et regionalt samarbejde vil den bygge på resultater af målinger gennemført under det danske overvågningsprogram. Ved tilstandsbeskrivelsen sammenholdes måleresultater med en videnskabeligt bestemt god miljøtilstand, dvs. grænseværdier for den sunde normaltstand for havmiljøet. Tilstandsbeskrivelsen vil være grundlaget for i 2021 at beslutte evt. nye indsatser – i forbindelse med indsatsprogrammet i 2021. Den videnskabelige fastsættelse af grænseværdier er vigtigt, da en forkert "normaltilstand", fx forventninger om en stor bestand af en særlart, der naturligt er sjælden i Danmark, vil kunne skævvride tilstandsvurderingen og dermed indikere et ukorrekt indsatsbehov, hvilket dermed evt. være unødigt omkostningsdrivende.

Som led i arbejdet med en regional tilstandsvurdering for Østersøen er det i HELCOM foreslået, at 13 i HELCOM-regi definerede grænseværdier skal indgå i vurderingen. Danmark har meddelt et undersøgelsesforbehold for at sikre sig, at de foreslåede grænseværdier, der er opgjort i forhold til specifikke områder i de enkelte lande, alle er relevante og retvisende i forhold til danske havområder. Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) ved Aarhus Universitet har på Naturstyrelsens opdrag foretaget en faglig vurdering af, om de foreslåede grænseværdier flugter med danske forskeres vurderinger af, hvad der ville være god miljøtilstand, herunder om grænseværdierne er retvisende for danske forhold. Der forventes at skulle tages stilling til yderligere grænseværdier i HELCOM-regi i løbet af 2015 og 2016.

Den beskrivelse af miljøtilstanden i de danske havområder, der laves på baggrund af de foreslåede grænseværdier, har ikke i sig selv nogen retlig virkning. I det tilfælde at det viser sig, at der er afvigelser fra grænseværdierne, således at tilstanden kategoriseres som ikke god, vil Danmark bl.a. sammen med de øvrige lande omkring Østersøen skulle drøfte og vurdere, om der skal iværksættes indsatser nationalt og/eller regionalt.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

COVER FOR MILJØ- OG FØDEVAREMINISTERIETS MINISTER- OG DC-SAGER

Til departementschefen	
Den 26. november 2015 – rev. 3.12.15	J.nr. NST-434-00038
Frist: 7. december 2015	Ref. sljun/anhlu

Godkendt af

DEP J.nr.	Styrelse omr. chef	Styrelse Direktion	Ministeren
2015-5414	LJOEL	OLENG	

Mandat vedr. HELCOM's anbefaling om akvakultur

Indstilling

Til departementschefens godkendelse indstilles det, at DK på HELCOM Head of Delegation mødet den 10.-11. december 2015:

- lægger afgørende vægt på, at DK ikke i forhold til anbefalingen påtager sig forpligtigelser, der går videre end EU's havstrategidirektiv
- lægger afgørende vægt på, at teksten i anbefalingerne om havbrug ændres således, at sætningen om, at der ikke må være en forringelse af miljøstanden i forbindelse med etableringen af et havbrug blødes op, så det i stedet fremgår, at forringelsen enten skal minimeres eller alternativt, at forringelsen ikke må betyde, at der ikke opnås god miljøtilstand på sigt.

Nærværende sag er én af i alt to sager, som vedrører mandat til HELCOM Head og Delegation-mødet, som forelægges departementschefen.

Sagen kort

På HELCOM ministermødet i 2013 blev det besluttet at udvikle en ny HELCOM-anbefaling på akvakulturområdet, der skulle erstatte den eksisterende anbefaling. Der er siden ministermødet blevet arbejdet på den nye anbefaling. Den nye anbefaling indeholder retningslinjer for arbejdet med en bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i Østersøen og har til formål at reducere de negative effekter på miljøet ved bl.a. at hjælpe landene til at udnytte moderne tekniske løsninger som best available technique (BAT) og best environmental practice (BEP) i den fremtidige udvikling af akvakultursektoren. Udkast til anbefaling blev forelagt HELCOM HoD mødet i juni 2015. Det daværende udkast var meget ufærdigt. På mødet arbejdede DK inden for et mandat godkendt af NST's direktion, hvoraf det fremgik, at man ikke kunne godkende anbefalingen, før teksten var præciseret og færdigbearbejdet, og der lå et rent dokument uden foreslåede tekstændringer og undersøgelsesforbehold fra landene. Der er således brug for fornyet mandat.

[Redacted text block]

Anbefalingen er på dagsordenen til næste HELCOM HoD møde den 10-11. december 2015, hvor den forventes vedtaget. Der er således behov for et nyt mandat, der gør det muligt for DK konkret at færdigforhandle teksten og tilslutte sig den, i tilfælde af at der opnås et tilfredsstillende resultat. Hvis det lykkedes DK at få en tekstændring igennem kan DK løfte sit forbehold for anbefalingen.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text line]

[Redacted text line]

Til direktionen

Vandplaner og havmiljø

| Frist for direktionsgodkendelse: 9. marts 2016

J.nr.

Ref. anhlu

| Frist i direktionssekretariatet: 4. marts 2016

Chefgodkendelse: LIOEL

| Frist overholdt:

Den 1. marts 2016

Forlægning af: Mandatnotat for HELCOM Kommissionsmøde den 10.-11. marts 2016

Koordineret med følgende enheder som er enige:

Presse og kommunikation

Jura

Økonomi

X Øvrige enheder/myndigheder: MST, NAER,
SFS, VHM

International koordination, DIS

Koordination ikke relevant

Bemærkninger til koordination:

Der er foretaget koordination med relevante myndigheder på de områder/dokumenter, hvor de er berørt.

Forpligtelser ift. eksterne parter

Sagen er tilføjet enhedens leveranceliste

X Sagen er ikke relevant at tilføje enhedens leveranceliste

Problem

Den 10.-11. marts 2016 afholdes det årlige HELCOM Kommissionsmøde i Helsinki, Finland. Naturstyrelsen ved Anne-Mette Hjortebjerg Lund deltager på Danmarks vegne. På mødet skal der træffes en række beslutninger, og der er derfor behov for forhandlings- og beslutningsmandat. Dagsordenen er omfattende, og i nærværende mandatnotat behandles alene de dokumenter og punkter, der kræver egentlig beslutningsmandat fra NST's direktion, og som ikke har været forelagt departementet særskilt.

Dagsorden:

1 Adoption of the Agenda

2 Outcome of the HELCOM Stakeholder Conference

3 Next HELCOM Ministerial Meeting

4 Matters arising from the subsidiary bodies

5 Activities of the Commission during 2015 and contributions to the work of the Helsinki Commission

6 Accounts 2014-2015, budget 2016-2017 and other institutional and organizational matters of the Commission

7 Any other business

8 Next meeting(s) of the Commission

9 Outcome of the Meeting

Dagsordenpunkt 3 Next HELCOM Ministerial Meeting (der er hentet mandat forud for HoD-mødet)

Baggrund

Det skal på HELCOM Kommissionsmødet drøftes, hvornår det næste HELCOM ministermøde skal finde sted, og hvilke ønsker landene har til indholdet af ministermødet. Det seneste ministermøde blev afholdt i København i 2013. På sidste HoD-møde blev det besluttet, at næste ministermøde skal holdes i 2018, og der blevet peget på, at HOLAS II-rapporten og vurderingen

af landenes fremskridt i forhold til at opfylde HELCOM's reduktionskrav for næringsstoffer formentlig vil være de vigtigste emner.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- støtter, at ministermødet afholdes i 2018, og i tilfælde af at diskussionen om den præcise timing opstår, tilkendegiver, at vi foretrækker efteråret 2018, hvor Finland er formand,
- støtter, at HOLAS II-rapporten og vurderingen af opfyldelsen af reduktionskravene for næringsstoffer er centrale emner på mødet.

Dagsordenpunkt 4 Matters arising from the HELCOM Groups

Underpunkt om status på implementering af BSAP (vurderer ikke behov for mandat fra DIR)

Baggrund

Der er ingen dokumenter til dette punkt, og der er alene lagt op til drøftelse.

For det første vil der blive leveret en status på det nye "opfølgningssystem". Landene er blevet bedt om at indrapportere status vedr. eutrofiering og miljøfarlige stoffer medio februar og vedr. biodiversitet og maritime anliggender ultimo februar. Danmark har pr. 1. marts pga. øvrige presserede opgaver kun indrapporteret vedr. maritime anliggender.

For det andet forventes en drøftelse på baggrund af den seneste statusrapport vedrørende landenes opfyldelse af HELCOM's reduktionskrav vedr. næringsstoffer. Landene vil blive bedt om at informere hinanden om nationale tiltag til yderligere at begrænse udledningen af næringsstoffer til Østersøen. Herudover lægges der op til en drøftelse af om og evt. hvordan man kan fremme implementeringen af nationale og regionale tiltag for at begrænse udledningen af næringsstoffer.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- beklager, at man ikke har haft mulighed for at færdiggøre indrapporteringen inden for den foreslåede tidsramme,
- tilkendegiver støtte til det nye opfølgningssystem,
- tilkendegiver, hvordan vi forventer at nå reduktionskravet vedr. fosfor i Den Centrale Østersø.

Dokument 4-1 Draft Recommendation on Co-operation and coordination of research vessel based monitoring in off-shore areas and procedures for granting permits for monitoring and research activities (der er hentet mandat forud for HoD-mødet)

Baggrund

Der foreligger udkast til revideret anbefaling om samarbejde vedr. overvågning fra forskningsskibe og tilladelser til sådan overvågning og forskningsaktiviteter. Formålet er primært at sikre en smidig behandling af ansøgninger i landene. Alle lande har nikket til anbefalingen i State and Conservation og på mødet blandt Heads of Delegation i december 2015. Dog har [redacted] undersøgelsesforbehold for paragraf C i anbefalingen, som handler om, at der skal gives et-årige tilladelser til forskningsaktiviteter relateret til HELCOM i EEZ'en.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- **godkender** anbefalingen.

Dokument 4-a draft HELCOM recommendations on waterborne pollution input assessment and on monitoring of airborne pollution input (der er hentet mandat forud for HoD-mødet)

Baggrund

De to anbefalinger handler om måling og rapportering af luftkvalitetsdata fra målestationer i HELCOM landene og tilsvarende målinger og indsamling af data fra vandløb, punktkilder m.v. vedr. udledning af næringsstoffer og udvalgte tungmetaller m.v. og indberetning heraf.

På mødet i arbejdsgruppen PRESSURE (2/2015) blev det aftalt, at underarbejdsgruppen REDCORE DG skulle lave udkast til reviderede anbefalinger. I praksis har Lars Svendsen fra DCE Aarhus Universitet revideret den faglige del af de to anbefalinger, og sekretariatet de indledende formelle dele, og de har været løbende drøftet i REDCORE DG. Forslag til reviderede anbefalinger blev senest drøftet på PRESSURE 3 mødet. De har efterfølgende været udsendt i tavshedsprocedure pr. 13. november 2015, hvor ingen lande havde indvendinger. Anbefalingerne blev forelagt Heads of Delegation (HoD) til godkendelse i december 2015 med det formål at fremsende dem til endelig godkendelse på HELCOMS Kommissionsmøde i marts 2016. På HoD mødet i december kunne alle lande støtte de reviderede anbefalinger. [redacted]

Selve revisionen drejer sig primært om, at de formelle indledende dele er opdateret og ændret så de refererer til BSAP (nutrient reduktion scheme), relevante EU direktiver og relevant russisk lovgivning). Endvidere er indholdet justeret, så det fx ikke længere siger, at periodiske PLC vurderinger skal foregå hvert 6 år – da dette ikke er blevet overholdt. I stedet besluttes det af relevante grupper under HELCOM. Sproget er moderniseret, og der er indsat referencer til guidelines og formater til rapportering, fremfor at dette står direkte i teksten. I anbefalingen om luftkvalitet er det tydeliggjort, hvordan og hvor ofte der skal måles, og fosfor er medtaget som frivillig parameter. Der er ikke nye overvågningsforpligtelser eller krav til frekvenser m.v., som vi i Danmark ikke allerede har som standard under NOVANA-prorammet.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- **godkender** de to udkast til reviderede anbefalinger.

Dokument 4-3 Draft roadmap for the Baltic Sea and the North Sea NECAs (mandat fra MST)

Baggrund

NECA (NOx emission control area) indebærer, at der i udpegede områder stilles skærpede krav til udledningen af kvælstofoxider (NOx) fra nye skibe efter en given dato.

Danmark har i en årrække arbejdet for, at NECA skulle etableres i Østersøen og Nordsøen fra 2018.

USA og Canada har etableret NECA i farvandene omkring Nordamerika fra 1. januar 2016.

Til HELCOM Maritime 14, som fandt sted i november 2014, indsendte Danmark et udkast til et NECA roadmap. Man blev på mødet enige om, at et roadmap var brugbart, men der var ikke nogen fælles holdning til datoer, hverken for indsendelse af ansøgning eller ikrafttrædelse. Der var dog generel opbakning til at holde et fælles møde om NECA med Nordsølandene, da man foretrak en parallel udpegelse af NECA i Nordsøen og Østersøen.

Nordsølandene har arbejdet på at finde veje til beslutning om NECA parallelt i Nordsøen og Østersøen. På et teknisk møde i Helsinki i juni 2015, hvor både Nordsølandene og Østersølandene deltog, blev rammerne og processerne for en parallel indsendelse af NECA-ansøgningerne til IMO drøftet.

Sagen blev forelagt miljø- og fødevarerministeren i september 2015. Ministeren støttede, at Danmark fortsat skulle arbejde for et NECA i Nordsøen og Østersøen. Sagen var koordineret med Søfartsstyrelsen, Erhvervs- og Vækstministeriet og Rederiforeningen.

Danmark indsendte derfor et roadmap på vegne af alle Nordsølandene til HELCOM Maritime 15 mødet, som fandt sted 23.-25. november 2015. I roadmappet blev det foreslået, at Nordsøen og Østersøen skulle indsende deres NECA ansøgninger parallelt til MEPC 70 i oktober 2016. Roadmappet lagde op til en ikrafttrædelsesdato i 2020 for at give erhvervet god tid til at forberede sig. Denne tidslinje var blevet drøftet på det tekniske møde i Helsinki.

Roadmappet blev generelt taget godt i mod på HELCOM Maritime 15. På opfordring fra blev man dog enige om at udskyde ikrafttrædelsesdatoen til 1. januar 2021. Roadmappet samt de ændringer, man blev enige om, blev videresendt til HELCOM HoD 49, som fandt sted i december 2015. Her noterede man sig roadmappet og bad Danmark velkommen til at indsende et revideret roadmap, som tog højde for de ændringer, man blev enige om på Maritime-15, til vedtagelse på HELCOM-37 i marts 2016.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark:

- støtter vedtagelsen af det indsendte (reviderede) roadmap samt udfaldet af HELCOM Maritime mødet angående NECA,
- støtter, at NECA ansøgningen for Østersøen indsendes til MEPC 70, som finder sted i oktober 2016, hvilket betyder, at ansøgningen senest skal indsendes i juli 2016,
- som led i et kompromis accepterer, at ikrafttrædelsesdatoen udskydes fra 1. juni 2020 som foreslået i roadmappet, til 1. januar 2021 som foreslået af på HELCOM Maritime 15.

Dokument 4-10 og 4-11 Draft HELCOM recommendation on sustainable aquaculture (mandat leveret fra MST og er i overensstemmelse med mandat fra HoD)

Baggrund

Danmark fik på seneste HoD møde i december 2015 indsat en ændring i anbefalingen om "avoid or minimize negative impacts on the current status of the environment and aim at not jeopardizing the achievement of good ecological, /environmental/chemical status of the areal affected....". Dermed kunne Danmark tilslutte sig anbefalingen, som dog ikke blev vedtaget på HoD-mødet, men i stedet fremsendt til vedtagelse på Kommissionsmødet.

Anbefalingen har været drøftet på alle FISH gruppens møder. På det seneste møde i november blev det aftalt, at der skulle nedsættes en drafting gruppe for at udarbejde et ToR for de i anbefalingen nævnte BAT/BEP beskrivelser. Danmark deltog i et onlinemøde herom den 9. februar. Inden online mødet havde Danmark rundsendt rapporten "Bat for fiskeopdræt i Norden", og Miljøstyrelsen fremsendte efterfølgende en beskrivelse af denne rapports praktiske anvendelse i Danmark til Helcom sekretariatet.

[REDACTED]

[REDACTED]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- godkender anbefalingen samt ToR for det videre arbejde.

Dagsordenpunkt 6 Accounts 2014-2015, budget 2016-2017 and other institutional and organizational matters of the Commission

Dokument 6-2 og 6-3 Observer applications (vurderer ikke at mandat fra DIR er nødvendigt)

Baggrund

Der er to dokumenter vedrørende ansøgninger om observatørstatus i HELCOM fra i alt tre organisationer. Det drejer sig om INTERTANKO, PlasticsEurope og Marine Stewardship Council.

[REDACTED]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- godkender, at de tre organisationer får observatørstatus i HELCOM.

Dokument 6-4 Draft budget for 2016-2017 and draft budget estimate for 2017-2018 (der er hentet mandat forud for HoD-mødet)

Baggrund

Udkastet til budget for 2016-2017 er i store træk i overensstemmelse med budgettet for 2015-2016. Danmarks bidrag til HELCOM er en anelse mindre, knap 9.000 EURO, hvilket skyldes en udligning af landenes bidrag, så alle lande efterhånden betaler det samme. Der er budgetteret 234.720 EURO til projekter i 2016-2017 mod 238.700 EURO i 2015-2016. Beløbet svarer til det, der er bevilliget Naturbeskyttelse på budgettet for 2016.

Udkastet til estimeret budget for 2017-2018 er i store træk i overensstemmelse med budgettet for 2016-2017. Danmarks bidrag til HELCOM er en anelse større end for 2016-2017, knap 2.000 EURO, hvilket skyldes et mindre estimeret merforbrug samt inflation i forhold til året for. Det danske bidrag er dog stadig mindre end bidraget for 2015-2016 pga. udligningen af landenes bidrag. Beløbet svarer i det store hele til det, der er bevilliget Naturbeskyttelse på budgettet for 2016.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- godkender budgettet for 2016-2017,
- godkender det estimerede budgetforslag for 2017-2018.

COVER

Miljø- og
Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

Til: Departementschefen		DEP sagsnr.: 2015-5414
Frist 9. marts 2015	fællessag	Ref. MAKRA

Styrelses J. Nr.:	Styrelseschef	Direktion i styrelsen
NST-434-00041	Helle Pilsgaard 29-02-2016	CBL 02-03-2016

Mandat vedr. HELCOMs anbefaling om rødliste over truede marine arter

Indstilling

Det indstilles, at departementschefen godkender, at Danmark på det kommende HELCOM kommissionsmøde den 10.-11. marts 2016 godkender udkast til anbefaling om beskyttelse af HELCOMs rødlistede marine arter, som er revideret i samarbejde med Tyskland og har været i høring hos de øvrige medlemslande.

Det indstilles endvidere, at departementschefen godkender, at Danmark tager forbehold på mødet, hvis eventuelle ændringsforslag fra øvrige medlemslande medfører ændringer i anbefalingens hovedlinjer.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Miljø- og
Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

Til direktionen

Frist for direktionsgodkendelse: 7. juni 2016

Frist i direktionssekretariatet: 3. juni 2016

Naturbeskyttelse
J.nr. NST-434-00041
Ref. MAKRA
Chefgodkendelse:

Den 1. juni 2016

Frist overholdt: [Tekst]

Forelæggelse af: Mandat i forbindelse med HELCOM anbefaling for rødlistede biotoper

Koordineret med:

☐ Presse og kommunikation	☐ Jura
☐ Økonomi	☒ Øvrige enheder/myndigheder: NAER
☐ International koordination, DIS	☐ Koordination ikke relevant

Bemærkninger til koordination:

Sagen er koordineret med NAER.

Problem:

Første udkast til HELCOM anbefalingen om beskyttelse af HELCOMs rødlistede naturtyper er fremsendt til kommentering af HELCOM sekretariatet. Anbefalingen indeholder en række tiltag, der ligger udover direktivforpligtelserne i habitat- og havstrategidirektivet.

Baggrund:

HELCOM udgav i 2013 en rødliste over marine biotoper og såkaldte biotopkomplekser. Biotopkomplekserne svarer til de marine og kystnære habitattyper i habitatdirektivet, mens biotoperne er specifikke naturtyper, der både ligger inden for og udover disse. På rødlisten er 59 biotoper rødlistede (i kategorierne kritisk truet, truet, sårbar og nær truet) derudover er 11 biotopkomplekser rødlistede. En stor del af de rødlistede biotoper og biotopkomplekser forventes at kunne findes i danske farvande.

Arbejdet med rødlisten for habitater forløb parallelt med arbejdet for HELCOMs rødliste for arter. Danmark prioriterede ikke arbejdet med tilblivelsen. Danmark tilsluttede sig listen på HELCOM ministermødet i 2013.

På samme ministermødet i 2013 blev der indgået en aftale om, at der skulle laves en anbefaling for beskyttelsen af disse rødlistede biotoper og biotopkomplekser. Første udkast er nu udarbejdet af [redacted]. Der er frist for kommentering den 8. juni 2016, og Skype-møde om anbefalingens indhold den 13. juni 2016. Det er i udkastet uklart om anbefalingen gælder for alle de rødlistede biotoper eller kun for den mest truede delmængde.

Der findes i forvejen en anbefaling for beskyttelse af kystnære biotoper i HELCOM regi fra 2000 (som også omfatter naturtyper, som ikke er omfattet af rødlisten). Det blev derfor besluttet på møde i HELCOM's arbejdsgruppe "State and Conservation" i maj 2016, at de to anbefalinger skulle samkøres, så der ikke fremadrettet er to anbefalinger om samme emne. Danmark støttede delvis denne beslutning. Denne samkøring kan medføre, at vores argumenter mod den nye anbefaling besværliggøres af, at vi i den tidligere anbefaling har accepteret lignede forpligtelser.

Udkast til anbefaling indeholder beslutninger om, at landene skal indføre beskyttelse af de rødlistede biotoper i dansk lov, kortlægge biotoperne og beskytte dem i forbindelse med nye planer og projekter, hvormed naturtyperne kun må påvirkes, hvis der er tale om et projekt, som er til gavn for samfundet. Det kan forventes at medføre begrænsninger for blandt andet fiskeri og evt. råstofindvinding.

Visse af biotoperne er ikke en del af habitatdirektivet og initiativerne for disse ligger derfor ud over gældende forpligtelser. For så vidt angår havstrategidirektivet er der ikke på nuværende tidspunkt en specifik forpligtelse til at beskytte disse biotoper. Forpligtelserne i havstrategidirektivet kan dog blive skærpet afhængigt af udkommet af den kommende afgørelse om fastsættelse af god miljøtilstand, som afventes fra EU. Da biotopkomplekserne i forvejen er beskyttet efter habitatdirektivet påvirkes forvaltningen af disse kun i begrænset omfang af anbefalingen.

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at

- Naturstyrelsen søger i de skriftlige bemærkninger at få anbefalingens omfang i forhold til antal biotoper afklaret.
- Naturstyrelsen på mødet arbejder for, at anbefalingen primært kommer til at indeholde frivillige indsatser og ellers begrænses til at ligge inden for rammerne af EU direktiverne.
- Naturstyrelsen tager et dansk forbehold, hvis der ikke kan opnås enighed om de danske rettelses.

Som led i ovenstående vedlægges skriftlige kommentarer til udkastet til orientering.

EXPERT DRAFT (27 May 2016)

PROTECTION OF MARINE AND COASTAL BIOTOPES, HABITATS AND BIOTOPE COMPLEXES IN THE BALTIC SEA AREA
(CONSERVATION OF MARINE AND COASTAL BIOTOPES, HABITATS AND BIOTOPE COMPLEXES CATEGORIZED AS THREATENED ACCORDING TO THE HELCOM RED LISTS)
(Revision of Recommendation 21/4)

THE COMMISSION,

HAVING REGARD to Article 15 of the 1992 Helsinki Convention and in particular the efforts of Contracting Parties to conserve and protect biodiversity of marine and coastal areas,

BEING AWARE of the alarming situation for coastal biotopes and biotope complexes in the Baltic Sea area, presented in the 1998 HELCOM-Red List (BSEP No. 75), and for some Baltic Sea underwater biotopes, habitats and biotope complexes in the 2013 HELCOM Red List (BSEP No. 138), and termed "HELCOM threatened biotopes, habitats and biotope complexes" hereafter,

RECALLING the EU Biodiversity Strategy to 2020 as well as the Convention on Biological Diversity and the Strategic Action Plan for Biodiversity 2011-2020 and its associated Aichi Biodiversity Targets, in particular that the rate of loss of all natural habitats shall be at least halved and where feasible brought close to zero (Target 5),

HIGHLIGHTING that those Contracting Parties being also EU Member States have to coordinate their activities regarding threatened biotopes, habitats and biotope complexes, and that actions and measures of this Recommendation can support the implementation of the EU Habitats Directive (HD, 92/43/EEG), Marine Strategy Framework Directive (MSFD, 2008/56/EC) and Water Framework Directive (WFD, 2000/60/EC),

RECOGNISING that within Annex I of the EU Habitats Directive all threatened marine biotope complexes of the HELCOM-Red Lists are listed as natural habitat types of community interest and that member states of the EU are not hindered from taking protective measures on national level concerning those biotopes which are not in Annex I,

BEING AWARE that in the Baltic Sea region some marine and coastal biotopes, habitats and biotope complexes, often important for rare or threatened species, are continuing to deteriorate, and that, concluding from the 2013 HELCOM red-list assessment (BSEP No. 138), the underwater biotopes generally seem to have become more threatened since the previous red-listing in 1998 (BSEP No. 75),

EXPERT DRAFT (27 May 2016)

RECALLING the goal of the 2007 HELCOM Baltic Sea Action Plan (BSAP) to achieve a favourable conservation status of marine biodiversity, and the commitment to ensure that threatened and / or declining marine biotopes / habitats in the Baltic Sea have largely recovered by 2021,

RECONFIRMING the agreement of the 2013 HELCOM Copenhagen Ministerial Declaration that habitats and biotopes included in the HELCOM Red Lists are priorities for protection, that measures to halt the loss of all red-listed marine habitats and biotopes in the Baltic Sea should be taken, their recovery should be facilitated, their degradation and fragmentation should be significantly reduced by 2020, and to this end conservation plans for habitats and biotopes at risk of extinction should be recommended,

NOTING HELCOM Recommendations 15/1 on Protection of the Coastal Strip and 16/3 on Preservation of Natural Coastal Dynamics,

BEING AWARE that many of the Contracting Parties already have in their national legislation an instrument for general biotope protection which can be used and extended to cover additional biotopes,

AIMING at effective protection of HELCOM threatened biotopes, habitats and biotope complexes,

RECOMMENDS to the Governments of the Contracting Parties to the Helsinki Convention:

1) if appropriate, to include in and/or update their national legislation provisions that provide protection for specific marine and coastal biotopes, habitats ~~and~~ or biotope complexes, or if considered more appropriate, choose different kinds of existing legal instruments to provide similar protection,

2) In doing so, preference should be given to those underwater biotopes, habitats and biotope complexes which were categorised as "Critically Endangered", "Endangered" or "Vulnerable" in the 2013 HELCOM Red List (BSEP No. 138), and to those coastal biotopes that were identified in the individual states as "Heavily Endangered" or "Immediately Threatened" by "loss of area" in the HELCOM Red List (BSEP No. 75), respectively,

3) ~~that if appropriate, hereby~~ those activities that may significantly affect, destroy or damage such biotopes, habitats and biotope complexes should be prohibited within designated protected sites.

Kommentar [Makra1]: Where biotope complex protection can be found to adequately cover the individual habitats, protection of the complexes is deemed sufficient.

4) ~~In doing so, that derogations from the prohibition shall only be granted for activities of overwhelming public interest or when the negative impacts can be remedied by appropriate mitigation or compensation measures for the benefit of nature conservation;~~

5) ~~if necessary, new activities that may significantly affect the redlisted biotopes or biotope complexes should be evaluated in an that anyone who wishes to conduct activities which might significantly affect, destroy or damage marine or coastal areas that have not been mapped or surveyed so far, must document as part of an EIA or similar procedure procedure the occurrence or non-occurrence of such biotopes, habitats and biotope complexes to the relevant authorities, preferably through mapping according to the HELCOM classifications in BSEP No. 75 (for coastal ones), and in BSEP No. 138 (for marine ones);~~

6) that marine and coastal biotopes, habitats and biotope complexes, if feasible, be identified and mapped using the HELCOM classification system in BSEP No. 75 or other national mapping strategies (for coastal ones), and in BSEP No. 138 (for marine ones), also in order to support general management and maritime spatial planning based on the ecosystem approach,

Kommentar [Makra2]: MSFD decisions use EUNIS classification, we therefore, find it useful, that other classification system can be used, not only HELCOM HUB. Having two sets of maps is not feasible

7) ~~that an to make an inventory of relevant existing plans for and planned national and regional conservation-, recovery- etc and/or action plans as well as other relevant programmes and measures for the protection of threatened biotopes, habitats and biotopes including measures through habitat protection- and review by 2018 their effectiveness, and, if necessary, define future protection needs, and based on these;~~

Kommentar [Makra3]: Difficult to understand. I suggest a simplification

- 7.1. Determine which additional activities are needed to mitigate the identified pressures and/or impacts and support the development or amendment of conservation-, recovery- and/or action plans for HELCOM threatened biotopes, habitats and biotope complexes. Where appropriate, the development could be carried out in cooperation with neighbouring countries or relevant organization_;
- 7.2. Aim to implement such plans as soon as possible, and by 2021 at the latest.
- 7.3. Contracting parties which are also EU memberstates can instead include future protection needs in implementations of the habitat- or marine strategy framework directive within the relevant timeframes.

Formateret: Engelsk (Storbritannien)

8) Consider whether any sites justify selection as new or expanded MPAs for the conservation of HELCOM threatened marine biotopes, habitats and biotope complexes.

9) Encourage other international organizations or bodies to promote and strive for taking all appropriate measures in areas of their specific competence, such as in fisheries management or shipping, in order to reduce pressures and/or impacts on HELCOM threatened marine biotopes, habitats and biotope complexes.

EXPERT DRAFT (27 May 2016)

10. ~~As far as possible, i-~~improve the exchange of data on HELCOM threatened marine biotopes, habitats and biotope complexes between HELCOM and other international and national bodies that produce or use similar data in order to create synergies, and therefore:

10.1 Consider improving data by mapping and regular systematic investigations and/or monitoring of the range, aerial coverage as well as structure and function of HELCOM threatened marine biotopes, habitats and biotope complexes and the pressures and/or impacts that are causing threats to them.

10.2 Raise awareness about the HELCOM list of threatened marine biotopes, habitats and biotope complexes amongst stakeholders and the general public, and consider to establish a permanent dialogue and exchange of knowledge between HELCOM and relevant stakeholders such as recreational and commercial fishermen, seamen.

RECOMMENDS ALSO that

11. Contracting Parties will report on their first activities taken to implement this Recommendation in 2018, and thereafter according to the schedule to be agreed by the State & Conservation Working Group with the aim to harmonize reporting intervals and content with EU and other reporting obligations supported by this Recommendation, using an appropriate template to be developed.

12. based on the progress in implementing this Recommendation and following the next Red List assessment of the Baltic Sea species and habitats/biotopes in 2019, the Governments of the Contracting Parties to the Helsinki Convention utilize new knowledge on threatened species to maintain or further improve the status of HELCOM threatened species also beyond 2021.

Til direktionen

Vandplaner og havmiljø

Frist for direktionsgodkendelse: 10. juni 2016

J.nr.

Ref. loreh

Frist i direktionssekretariatet: 13. juni 2016

Chefgodkendelse:

Frist overholdt:

Den 12. juni 2016

Forelæggelse af: Mandatnotat for HELCOM HoD den 15.-16. juni 2016

Koordineret med følgende enheder som er enige:

Presse og kommunikation

Jura

Økonomi

X Øvrige enheder/myndigheder: NST-
Naturbeskyttelse, NST-Vandplanlægning, MST,
NAER, SFS og VFK (Værnsfælles
Forsvarskommando).

International koordination, DIS

Koordination ikke relevant

Bemærkninger til koordination:

Der er foretaget koordination med relevante myndigheder på de områder/dokumenter, hvor de er berørt.

Forpligtelser ift. eksterne parter

Sagen er tilføjet enhedens leveranceliste

X Sagen er ikke relevant at tilføje enhedens leveranceliste

Problem

Den 15.-16. juni 2016 afholdes møde i HELCOM Head of Delegation (HoD) i Laulasmaa, Estland. Miljøstyrelsen ved Ditte Kristensen og Henrik Hagen Olesen og Naturstyrelsen ved Lone Reersø Hansen deltager på Danmarks vegne. På mødet skal der træffes en række beslutninger, og der er derfor behov for forhandlings- og beslutningsmandat. Dagsordenen er omfattende, og der foreligger ca. 40 dokumenter til brug for mødet. I nærværende mandatnotat behandles alene de dokumenter og punkter, der kræver egentlig beslutningsmandat fra NST's direktion.

Dagsorden

- 1 Adoption of the Agenda
- 2 Outgoing and incoming chairmanship in HELCOM
- 3 Next HELCOM Ministerial Meeting
- 4 Matters arising from the HELCOM Groups
- 5 HELCOM institutional and organisational matters
- 6 Any other business
- 7 Next meeting(s)
- 8 Outcome of the Meeting

Dagsordenpunkt 2 Outgoing and incoming chairmanship in HELCOM

Dokument 2-1 Priorities of the EU Chairmanship of HELCOM

Baggrund

EU Kommissionen overtager formandsskabet af Helsinki Kommissionen d. 1. juli 2016. Dokumentet indeholder EU Kommissionens prioriteter under deres formandskab. Disse prioriteter indeholder kun mindre redaktionelle ændringer sammenlignet med det, der blev præsenteret på HELCOM 37 (Kommissionsmøde i marts). Prioriteterne omfatter:

1. Opnåelse af et sund økosystem i Østersøen i 2021
Vurdering af god miljøtilstand med kvantitative indikatorer og med effektive indsatser på centrale presfaktorer
2. Igangsættelse af en bæredygtig blå økonomi og sunde økosystemer
Fremme viden og innovation i Østersøen herunder et godt forvaltet netværk af marine beskyttede områder
3. Takle udfordringerne i regional forvaltning
Sikre samarbejdet med regionale fiskeriorganisationer og bidrage til international havforvaltning

Talepinde:

- **Denmark generally supports the European Commission's priorities.**
- **However, Denmark don´t support that good environmental status necessarily has to be assessed by quantitative targets, since the issue is included in the current negotiations on a revised Commission decision. The formulation of the Chairman program should be formulated in a more neutral language that does not anticipate a particular outcome of the ongoing negotiations.**

Dagsordenpunkt 3 Next HELCOM Ministerial Meeting

Dokument 3-1 Summary of the HELCOM Ministerial Session on 18 May 2016

Baggrund

Der skal på mødet drøftes mulige emner til det næste ministermøde. Finland har i maj 2016 afholdt en ministersession om, hvorledes det marine miljø beskyttes samtidig med, at en bæredygtig udnyttelse af havet muliggøres. Danmark deltog ikke. Finland orienterer om begivenheden, og der lægges op til overvejelser om mulige high-level begivenheder op til det næste ministermøde.

Det blev på HELCOM 37-2016 noteret, at det næste ministermøde enten skal afholdes under EU Kommissionens formandskab eller under finsk formandskab, og at det præcise tidspunkt skal besluttes i 2017. Finland har tilbudt, at afholde ministermødet, hvis det bliver i anden halvdel af 2018.

Talepinde:

- **Denmark support the ministerial meeting held in 2018, and prefer autumn 2018.**
- **Denmark supports the follow-up to HOLAS II report and assessment of the compliance of reduction targets for nutrients are key issues at the meeting.**

Dagsordenpunkt 4 Matters arising from the HELCOM Groups

Dokument 4-9 Outcome of GEAR 14-2016

Baggrund

Danmark deltog ikke i det 14. GEAR-møde (Group for the Implementation of the Ecosystem Approach), som blev holdt den 10-11. maj. De vigtigste konklusioner fra GEAR med relevans for HoD er følgende:

- 1) at GEAR støtter den fortsatte udvikling af fælles principper for fastsættelse af miljømål for havbunden og undervandsstøj. Herudover mente GEAR at HELCOM landene skulle fastholde ambitionen om at arbejde hen mod fælles regionale miljømål, i stil med HELCOM reduktionsmålene for eutrofiering.
- 2) at landene skal sørge for at få klarlagt de forbehold, der er taget for nogle af indikatorerne/GES grænseværdierne, således at de kan blive vedtaget på HoD 51 til december og dermed indgå i HOLAS II.
- 3) Socio-økonomisk analyse ønskes fortsat efter 2016 for at kunne blive udviklet yderligere og indgå som et integreret element i HOLAS II rapporten. Det socio-økonomiske arbejde foreslås forankret i GEAR gruppen.
- 4) Der skal findes et "lead country" til HELCOM arbejdet vedr. reduktion af luftbåren kvælstof fra lande udenfor HELCOM".
- 5) GEAR støttede at HOLAS II rapporten sendes i en regional høring. Dette forslag skal diskuteres på HOD.
- 5) Kun 3 lande + EU deltog i mødet. Den lave mødedeltagelse ønskes diskuteret på HoD-mødet.

[Redacted text block containing multiple lines of blacked-out content]

[REDACTED]

Talepinde

- **Denmark supports the work on socio - economic analysis to continue beyond TAPAS project.**
- **Denmark regrets the lack of attendance at GEAR 14 but work with the completion of the program of measure as well as the European Commission's review of GES decision takes a lot of resources in the ministry.**

Dokument 4-10 HOLAS II recent progress and upcoming activities

Baggrund

HELCOM HOLAS CORE Team holdt møde den 26-28. april. Danmark deltog ikke.

[REDACTED]

Talepinde:

- **Denmark regrets we didn't have the opportunity to participate HOLAS CORE Team meeting in April.**
- **Since we did not participate in the HOLAS CORE Team meeting, we take note of the outcome of the meeting.**
- **Denmark supports the work on socio - economic analysis to continue beyond TAPAS project.**

Dokument 4-16 Adoption of GES boundary proposals for hazardous substances

Baggrund

HELCOMs fortsatte udvikling af indikatorer for miljøfarlige stoffer har medført, at eksperterne kan etablere grænseværdier for Good Environmental Status, GES, for yderligere 3 grupper af miljøfarlige stoffer, dvs. angive en bestemt værdi som en indikator skal opnå for, at den kan indikere, at miljøtilstanden er "god" samt revidere grænseværdien for metaller.

HoD 48-2015 godkendte GES grænseværdier for nogle 'core' indikatorer for miljøfarlige stoffer - Hexabromocyclododecane (HBCDD), metaller, Polybrominated biphenyl ethers (PBDE) og Perfluorooctane sulphonate (PFOS). Tyskland har et generelt "study reservation" for disse indikatorer.

Ekspertene har nu foreslået GES grænseværdier for stofferne Polychlorerede biphenyler (PCB) og dioxiner og furaner, Polyaromatiske hydrocarboner (PAH) og deres metabolitter samt TBT og biologiske effekter i snegle (imposex). Samtidig er det foreslået, at 'core' indikatoren metaller revideres, således at der også er GES grænseværdier for metaller (cadmium og bly) til vurdering af miljøtilstanden ude i de åbne farvande. Ekspertenes forslag til GES grænseværdier blev tiltrådt af undergruppen STATE & CONSERVATION 4-2016, hvor Tysklands generelle forbehold og Danmarks og Sveriges specifikke forbehold blev taget til efterretning. Danmarks "study reservation" går på, at den foreslået GES grænseværdi for TBT i sediment er lavere end den nuværende analytiske detektionsgrænse for TBT i sediment. Danmark godkendte de foreslåede GES-grænseværdier for PCB, dioxin og furan, PAH og metabolitter og metaller.

På ovenstående baggrund indstiller STATE & CONSERVATION, at HoD 50-2016 vedtager de udarbejdede GES-grænseværdier.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Talepinde:

Det indstilles, at Danmark:

- Orienterer om at det fra dansk side prioriteres, at der er overensstemmelse mellem HELCOM's GES grænseværdier og miljøkvalitetskrav for opnåelse af god tilstand i vandplanerne. Der er for tiden i vandplansammenhæng et arbejde i gang med fastlæggelse af miljøkvalitetskriterier. Da Danmark gerne vil sikre koordineringen godkendes i denne omgang udelukkende GES-grænseværdier, hvor der er nationalt fastsatte eller EU-fastsatte miljøkvalitetskriterier.
- Godkender de foreslåede GES grænseværdier for, hvor der eksisterer, EU-fastsatte eller nationalt fastsatte miljøkvalitetskriterier (se bilag 1).
- Tager "study reservation" for de øvrige foreslåede GES grænseværdier for metaller og PCB og dioxin, PAH'er og metabolitter og TBT (se bilag 1).
- Orienterer om, at vi frem mod næste HoD-møde (HoD 51-2016) ihærdigt vil undersøge muligheden for at hæve vores "study reservation".

Dokument 4-18 Current status of development of HELCOM indicators (Mandatpapir på dette dagsordenpunkt er også sendt til NAER (Anja Boye) for at sikre enighed omkring dansk holdning til dagsordenpunktet)

Baggrund

HELCOMs udvikling af indikatorer har indtil nu medført, at der er vedtaget 24 core indicators, mens bl.a. Danmark har forbehold for GES grænseværdierne for nogle af indikatorerne.

Udviklingen af indikatorer fortsætter med det formål at opnå et sæt indikatorer, der dækker behovet for at kunne følge op på Baltic Sea Actionplan samt dække behovet for indikatorer i havstrategidirektivet. Indikatorerne, som skal anvendes i HOLAS II, skal præsenteres og godkendes af undergruppen STATE & CONSERVATION 5-2016 eller andre relevante HELCOM grupper og endelig vedtages af HOD 51-2016.

Dokumentet indeholder status for vedtagne HELCOM core indicators, en oversigt over indikatorer, der forventes at blive præsenteret for vedtagelse på HOD 51-2016 og en oversigt over foreslået indikatorer på kommercielle fisk, som skal vurderes af ICES (ICES rådgivning forventes at blive stillet til rådighed i maj 2017).

Til HELCOM HoD 49-2015 hævdede Danmark sit forbehold for 7 indikatorer, og sendte bemærkninger til GES-grænseværdier for 6 andre indikatorer. Danmark har ikke sendt bemærkninger på indikatoren "Antal af druknede pattedyr og vandfugle i fiskeredskaber", 2 fiskeindikatorer og indikatoren om dyreplankton.

På dette møde (HELCOM HoD 50-2016) anmodes landene om, at:

- Afdøre deres "study reservations" hurtigst muligt.

- Tage de indikatorer, som forventes, at blive præsenteret til vedtagelse på HOD 51-2016 til efterretning.
- Tage de indikatorer på kommercielle fisk, som skal vurderes af ICES og godkendes til deres brug i HOLAS II, til efterretning.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Talepinde:

- **Denmark has not yet been able to lift our reservations. We are currently investigating opportunities to lift our reservation and very much hope that before the next HoD meeting (HoD 51-2016) to come up with a clarification.**
- **Regarding the indicator "Number of drowned mammals and seabirds in fishing gear" Denmark want to point out that it is not yet fully finalized. Denmark finds that this indicator is less relevant compared to the core indicators of population, nutrition status, reproduction status etc.**
- **Denmark takes note of the indicators anticipated to be presented for adoption to HOD 51-2016 in December.**
- **Denmark takes note of the proposed indicators on commercial fish species to be assessed by ICES and endorse their use in HOLAS II. But for the indicator "Maximum length of fish in the pelagic community" Denmark would like HELCOM to clarify how this indicator corresponds with how ICES works with fish stock assessments and the common fisheries policy.**

Dokument 4-20 Possible future HELCOM action on "Blue catfish crops/mussel farming and nutrient reduction" (Input fra NAER og NST-Vandplanlægning)

Baggrund

På HELCOM 37-2016 blev det vedtaget at slette den mulige indsats "blå biomasse/muslingeopdræt" [REDACTED] fra Annex 3 til det vedtagne dokument om dokumentation af regional koordinering af indsatsprogrammer i Østersøen.

[REDACTED]

[REDACTED]

Dokument 4-20 opfordrer landene til at diskutere, og udveksle muligheder for at inkludere den specifikke aktivitet på det regionale niveau og som del af HELCOMs fremtidige arbejde.

Talepinde:

- **Denmark welcomes the HELCOM initiative on Blue Catch crops mussel farming and nutrient reduction.**
- **In Denmark focus in relation to blue biomass and blue growth is primarily on blue mussels and to some extent on sea weed (small scale, niche production).**
- **An independent panel has recently published a set of recommendation for blue growth in Danish waters, focusing on the potential of blue mussels and sea weed.**
- **The HELCOM initiative is very much in line with these recommendations and with the work on-going on aquaculture and the recently adopted strategy for aquaculture production in Danish waters**
- **In Denmark there is great expertise on blue mussels and their capacity to remove nutrients from the water column**
- **Denmark would like to take active part in the HELCOM work on this matter, if the initiative is taken forward (The Danish Agrifish Agency, DTU Aqua and maybe DCE).**

COVER

Miljø- og
Fødevareministeriet
Styrelsen for Vand- og
Naturforvaltning

Til: Ministeren		DEP sagsnr.: NY SAG
Frist : 25/9-2016	Styrelsessag	Ref. MAKRA

Styrelses J. Nr.:	Styrelseschef	Direktion i styrelsen
SVANA-4112-00013	Helle Pilsgaard 21-09-2016	Hans C. Karsten 21-09-2016

Dansk forhandlingspapir ang. HELCOM anbefaling om rødlistede biotoper

Indstilling

1. Til ministerens godkendelse forelægges mandat til onlinemøde i HELCOMs arbejdsgruppe, State & Conservation, om anbefaling for beskyttelse af HELCOMs rødlistede biotoper. Det indstilles, at Danmark:

- ikke ønsker en anbefaling, som ligger ud over EU-forpligtelser.
- tager forbehold, hvis væsentlige rettelser ikke accepteres af de øvrige medlemslande. I så fald vil sagen blive genforlagt for ministeren.

Sagen kort inkl. politisk landskab

På HELCOM ministermøde i 2013 blev det vedtaget, at der i HELCOM-regi skulle udarbejdes en anbefaling for beskyttelse af hhv. HELCOMs rødlistede (dvs. truede) arter og biotoper (naturtyper) i havet. Udkast til anbefalingen for *biotoper* er nu til forhandling. HELCOMs biotop-rødliste består af 8 såkaldte biotopkomplekser, som svarer til de marine naturtyper, som i forvejen er beskyttet gennem habitatdirektivet, samt 9 specifikke naturtyper i Danmark, som kun delvist beskyttes efter havstrategiloven, hvor der skal fastsættes miljømål for *alle* marine naturtyper.

Udkastet til HELCOMs anbefaling bygger dels på en eksisterende anbefaling fra 2000, som Danmark dengang har tilsluttet sig, dels på ministerbeslutningen fra 2013. I henhold til anbefalingen skal biotoperne: 1) beskyttes i dansk lovgivning, 2) alle planer og projekter skal VVM- eller konsekvensvurderes før de kan tillades, så det sikres, at biotoperne ikke skades 3) der udvikles et overvågningsprogram for biotoperne samt 4) der laves evt. et indsatsprogram for biotoperne.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Til: Ministeren		DEP sagsnr.: 2016-11405
Frist 7. november 2016	Fællessag	Ref. MAKRA/Kadsa

Styrelses J. Nr.:	Styrelseschef	Direktion i styrelsen
SVANA-4112-00013	25-10-2016 Helle Pilsgaard	HACKA 25/10-2016/rev. 03-11-2016

Dansk forhandlingsmandat ang. HELCOM anbefaling om rødlistede biotoper

Indstilling

Til ministerens godkendelse forelægges i forlængelse af tidligere forelæggelser mandat til møde i HELCOMs arbejdsgruppe, State & Conservation d 7-11. november og til HELCOM Head of Delegation (HOD) d 14-15. december, for så vidt angår anbefaling for beskyttelse af HELCOMs rødlistede naturtyper.

Det indstilles, at Danmark skal lægge afgørende vægt på, at anbefalingerne bliver tilpasset således, at de ikke går ud over eksisterende direktivforpligtelser. Dette indebærer at Danmark stemmer imod såfremt vores ønsker ikke imødekommes.

Sagen kort inkl. politisk landskab

På HELCOM ministermøde i 2013 blev det vedtaget, at der i HELCOM-regi skulle udarbejdes en anbefaling for beskyttelse af hhv. HELCOMs rødlistede (dvs. truede) *naturtyper* og *arter* i havet. Udkast til anbefalingen for *naturtyper* er pt. til forhandling. HELCOM's naturtype-rodliste består af 8 såkaldte *biotopkomplekser*, som svarer til de marine habitater, som beskyttes gennem habitatdirektivet, samt 9 specifikke *biotoper* i Danmark, som i dag kun delvist beskyttes af havstrategidirektivet og habitatdirektivet. Notat vedr. biotoper og biotopkomplekser vedlægges som bilag.

./.

./.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

I forbindelse med udarbejdelse af rødlisten er der på HELCOM-niveau udarbejdet et kort for hver biotop. Kortet viser biotopens mulige udbredelse. Det er dog ukendt, hvor inden for dette delområde den faktiske udbredelse er. Et eksempel på udbredelseskort over en af de ni biotoper er vedlagt.

[REDACTED]

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Styrelsen for Vand- og
Naturforvaltning

Naturbeskyttelse
J.nr.

Ref. HEKNU
Chefgodkendelse:

Til direktionen

Frist for direktionsgodkendelse: [Tekst]

Den 8. december 2016

Frist i direktionssekretariatet: [Tekst]

Frist overholdt: [Tekst]

Forelæggelse af: Mandatnotat til HELCOM HOD møde d. 14.-15. december 2016

Koordineret med:

☐ Presse og kommunikation	☐ Jura
☐ Økonomi	☐ Øvrige enheder/myndigheder:
☐ International koordination, DIS	☐ Koordination ikke relevant

Bemærkninger til koordination:

Der er foretaget koordination med relevante myndigheder på de områder/dokumenter, hvor de er berørt.

Problem:

Den 14.-15. december 2016 afholdes møde i HELCOM Head of Delegation (HOD) i Helsinki, Finland. Departementet ved Jacob Korreborg Andersen og Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning ved Hans Christian Karsten, Lisbet Ølgaard og Helle Knudsen-Leerbeck deltager på Danmarks vegne. På mødet skal der træffes en række beslutninger, og der er derfor behov for forhandlings- og beslutningsmandat. Dagsordenen er omfattende, og der foreligger ca. 50 dokumenter til brug for mødet. I nærværende mandatnotat behandles alene de vigtigste dokumenter og punkter, der skal tages beslutning om, da SVANA's direktion og departementet deltager til dette møde. Mandatnotatet suppleres til mødet af et skema med faglige kommentarer og indstilling til dansk holdning. Det skal bemærkes, at mandat til core indikatorer og tilhørende værdier til vurdering af status for miljøtilstanden i Østersøen indhentes i et særskilt notat.

Dagsorden

- 1 Adoption of the Agenda
- 2 Work plan of the EU Chairmanship of HELCOM
- 3 Ongoing global processes related to seas and oceans
- 4 Preparations for HELCOM 38-2017 including the high-level segment
- 5 Next HELCOM Ministerial Meeting
- 6 Matters arising from the HELCOM Groups
- 7 HELCOM institutional and organizational matters
- 8 Any other business
- 9 Next meeting(s)
- 10 Outcome of the Meeting

Dagsordenpunkt 4 Preparations for HELCOM 38-2017 including the high-level segment

Dokument 4-2 Outline for the high-level segment of HELCOM 38-2017

Baggrund

Til det sidste HOD-møde blev det besluttet, at et forslag til dagsorden for næste kommissionsmøde d. 28. februar til 1. marts 2017 skulle cirkuleres til landenes Head of Delegation. Dokumentet er opdateret efter indkomne kommentarer fra HELCOM-landenes Head of Delegation og skal overordnet godkendes til dette HOD-møde.

[REDACTED]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark kan støtte dokumentet.

Dagsordenpunkt 5 Next HELCOM Ministerial Meeting

Baggrund

Det skal på HELCOM HOD mødet drøftes nærmere, hvornår det næste HELCOM ministermøde skal finde sted. Samtidig skal landenes ønsker til mulige konkrete emner til ministermødet og det ønskede udfald af ministermødet drøftes mere detaljeret. De potentielle emner til det kommende ministermøde blev overvejet til det seneste HOD-møde, hvor der var den holdning, at HOLAS II vil blive et betydeligt resultat af HELCOM-arbejdet og derfor kan danne baggrund for drøftelser på ministermødet. Det blev også her besluttet, at ministermødet senest skal ligge i 2018, og nogle medlemslande udtrykte ønske om et ministermøde i 2018, hvor en opdateret HOLAS II vil ligge klar.

[REDACTED]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark på mødet foreslår, at mødet bl.a. benyttes til en drøftelse af HELCOMs rolle i lyset af den reviderede EU-Kommissionsafgørelse.

Dagsordenpunkt 6 Matters arising from the HELCOM Groups

Dokument 6-2 Draft methodology for accounting an extra reduction

Baggrund

I ministererklæringen fra 2013 blev medlemslandene enige om, at landene kan bruge en merreduktion i udledningen af næringsstoffer i ét havområde til hjælp til at opfylde reduktionsmålet for udledning af næringsstoffer i et andet havområde. Dette dokument foreslår metoder og principper for, hvordan denne merreduktion kan godskrives i et andet havområde. Medlemslandene inviteres til at godkende,

at den beskrevne metode bruges til en prøveberegning af, hvor langt landene er i forhold til at nå HELCOMs reduktionsmål for kvælstof og fosfor.

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark kan støtte metoden, da danske kommentarer allerede er indskrevet i dokumentet.

Dokument 6-5-Rev1 Identifring Ecologically or Biologically Significant Marine Areas (EBSAs) in the Baltic Sea

Baggrund

Til HELCOM State & Conservation-mødet i november blev det overvejet at organisere en workshop om økologiske og biologisk betydningsfulde områder (EBSA) i Østersøen. Mødet kommenterede, at EBSAs ikke er juridisk bindende, men kan være nyttige i forhold til at identificere områder til fx at forbedre sammenhængen mellem beskyttede områder og som input til maritim planlægning. Finland tilbød at afholde en workshop i foråret 2018, og State & Conservation-mødet opfordrede Finland til at videregende forslaget til dette HOD-møde. HELCOM vil være vært for workshopen, men Finland og Estland vil dække udgifterne på nær HELCOM sekretariatets deltagelse.

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark støtter en EBSA workshop [Redacted]

Dokument 6-7 Endorsement of the method to calculate the Baltic Sea cumulative impact index (BSII)

Baggrund

HELCOMs anden basisanalyse, der vurderer miljøtilstanden i Østersøen, vil inkludere et kapitel om presfaktorer og menneskelige aktiviteter påvirkning på miljøet dels på specifikke geografiske områder og dels på økosystemkomponenter. Kapitlet vil indeholde en vurdering af kumulative effekter på habitater og arter baseret på "Baltic Sea impact index" (BSII).

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark opretholder sit forbehold. Det kan bemærkes, at Danmark gerne vil sende nationale fageksperters specifikke kommentarer.

Dokument 6-13 Status of the Baltic cod stocks and related actions in BSAP

Baggrund

Coalition Clean Baltic (CCB) har indsendt et dokument omhandlende status for torskebestanden i Østersøen, og beder HELCOM-landene notere sig den bekymrende situation med torskebestanden i Østersøen og overveje at opdatere HELCOMs rødlistekategori for torsken baseret på dens nuværende status. CCB beder indtrængende medlemslandene om at overveje at etablere nye eller udvide eksisterende beskyttede områder for at beskytte truede arter inklusive torskebestanden i Kattegat, De Danske Stræder og Den Centrale Østersø.

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark informerer om, at CCBs syn på status for torskebestanden ikke deles af Danmark, og at Danmark har fagligt belæg for dette.

Dokument 6-15 Agreement on a biodiversity assessment tool

Baggrund

For at lave en samlet vurdering af biodiversiteten er der i HELCOM blevet udviklet et biodiversitetsvurderingsværktøj (BEAT), der kan integrere tilstandsvurderingerne for de enkelte biodiversitetsindikatorer. Værktøjet er tiltænkt at indgå i HOLAS II og er blevet kommenteret af State & Conservation og HOLAS II core team.

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- godkender forslaget om, hvordan konfidens af vurderingsresultaterne skal vurderes, men foreslår at ændre konfidensintervallet
- godkender metoden, men informerer om, at Danmark mener, metoden stadig er under udvikling
- godkender værktøjet bliver brugt i HOLAS II
- lægger vægt på, at for pattedyr er der endnu ikke taget beslutning om integration af vurderingsresultater ud over artsniveau.

Dokument 6-16 Agreement on a hazardous substances assessment tool

Baggrund

For at kunne lave en samlet vurdering af status for miljøfarlige stoffer i Østersøen er der i HELCOM blevet udviklet dette værktøj (CHASE), der integrerer tilstandsvurderinger for de enkelte indikatorer

omhandlende miljøfarlige stoffer. State & Conservation mødet og HELCOM Gear diskuterede dette værktøj, og der var til begge møder enighed om, at værktøjet kan bruges til at opsummere kontamineringsstatus for Østersøen, men at det ikke skal bruges til at udtrykke God/Ikke-god tilstand. Til State & Conservation mødet blev det besluttet, at værktøjet ikke skal inkludere miljøfarlige stoffers biologiske effekter.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- kan støtte alternativ 2, men er enig med Tyskland i, at de endelige konfidenskriterier skal godkendes efter eller i forbindelse med dataindrapportering.
- hæver sit forbehold overfor brugen af CHASE værktøjet og godkender metoden og brugen af CHASE i HOLAS II vurderingen af miljøfarlige stoffer.

Dokument 6-18/19 Danish proposed changes to HELCOM draft Rec on conservation of Baltic Sea underwater biotopes, etc

Baggrund

På HELCOM ministermøde i 2013 blev det vedtaget, at der i HELCOM-regi skulle udarbejdes en anbefaling for beskyttelse af hhv. HELCOMs rødlistede (dvs. truede) naturtyper og arter i havet. HELCOM's naturtype-rødliste består af 8 såkaldte biotopkomplekser, som svarer til de marine habitater, som beskyttes gennem habitatdirektivet, samt 9 specifikke biotoper i Danmark, som i dag

kun delvist beskyttes af havstrategidirektivet og habitatdirektivet. Denne anbefaling har været diskuteret dels på det seneste State & Conservation møde og dels på online møder

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark informerer om, at Danmark håber, HELCOM-landene vil godkende de danske forslag til tekstændringer. Danmark har den holdning, at det nuværende udkast til anbefalinger til rødlisten går ud over de eksisterende direktivforpligtelser.

Dokument 6-21 Proposal on the Limit Reference Level (LRL) for harbour seals

Baggrund

HELCOM anbefalingen om bevarelse af sæler i Østersøen har givet HELCOM Seal ekspertgruppen den opgave at fastsætte en minimumsbestand (limited reference level, LRL) for de forskellige sælarter i Østersøen. Denne minimumsbestand fastsættes for hvert forvaltningsområde og bevirker, at der ikke kan bestandsreguleres, så længe bestanden er under LRL. På møde i HELCOM Seal i oktober blev det foreslået, at fastsætte en LRL på 10.000 for den samlede bestand af spættet sæl i Kattegat og vestlige Østersø dvs. to subpopulation er blevet lagt sammen til en metapopulation. Danmark opretholdt sit forbehold. Til mødet deltog SVANA og Københavns Universitet men ikke DCE, der efterfølgende har været involveret i arbejdet med sæler og LRL.

[REDACTED]

[REDACTED]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark godkender, at de to bestande defineres som én metapopulation med en LRL på 10.000.

Proces for det videre arbejde med HELCOM HOLAS II arbejde og regionalt koordineret basisanalyse

---

Det hidtidige arbejde med HELCOM HOLAS II

I forlængelse af EU-Kommissionen evaluering af landenes basisanalyser fra 2012 i foråret 2014 har såvel HELCOM som OSPAR igangsat arbejde med regionale basisanalyser, hhv. HOLAS II og Intermediate Assessment, IA2017.

HELCOM

Udarbejdelsen af en regionalt koordineret basisanalyse i form af HOLAS II projektet startede i november 2014. Tilstandsvurderingerne i HOLAS II skal basere sig på HELCOM indikatorer og tilhørende værdier, hvoraf de sidste indikatorer skal godkendes på HELCOM HoD mødet 14-15. december 2016.

På nuværende tidspunkt i arbejdet med HOLAS II foreligger der forslag til struktur for rapporten, der er udviklet vurderingsværktøjer mm, samt alle data er indsamlet. Danmark har deltaget aktivt i arbejdet undervejs. I de faglige undergrupper har Danmark typisk været repræsenteret ved Århus Universitet eller Danmarks Tekniske Universitet, mens SVANA har repræsenteret Danmark ved de mere politiske eller administrative møder.

OSPAR

Et regi af OSPAR var det tidligt i processen med udarbejdelsen af IA 2017 klart, at et flertal af OSPAR-landene ikke var indstillet på, at der skulle udarbejdes fælles, regionale tærskelværdier. Med henblik på i basisanalysen at kunne foretage en vurdering af de valgte indikatorer besluttedes det derfor i stedet at benytte hhv. *trends* og *assessment values*. *Assessment values* indgår i de assessments, hvor man i OSPAR har vurderet, at der er tilstrækkelig faglig viden til at kunne fastsætte en værdi som tilstanden af den givne indikator kan vurderes op mod. Hvor der ikke er fagligt belæg for denne tilgang, benyttes trends.

For at sende et tydeligt signal til EU-kommissionen og andre aktører om at de benyttede *assessment values* ikke er at sidestille med de tærskelværdier, som Kommissionen i den reviderede GES-beslutning lægger op til at medlemslandene benytter, har OSPAR bevidst dels valgt at benytte en terminologi som er anderledes end den benyttet af Kommissionen (f.eks. *assessment values* i stedet for *threshold values*) og dels at indsætte en disclaimer i alle indikatorvurderinger, hvori der benyttes en *assessment value*. Disclaimeren lyder som følger:

"At this point in time, OSPAR IA 2017 indicator values are not necessarily to be considered as equivalent to proposed EU MSFD criteria threshold values, but can be used for the purposes of thier MSFD obligations by those Contracting Parties that wish to do so."

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Foreslået proces for det videre arbejde

Tidsplanen for HOLAS II er i forvejen stram og der er derfor ikke tid til også at udarbejde en samfundsøkonomisk konsekvensanalyse indenfor tidsplanen.

Det danske forslag indebærer, at arbejdet med HOLAS II kan føres videre under forudsætning af, at værdier opstillet i HELCOM og de efterfølgende vurderinger af status for miljøtilstanden ikke er forpligtende i forhold opnåelse af god miljøtilstand efter havstrategidirektivet.

Det vil derimod være op til det enkelte land selv at bestemme i hvor høj grad HOLAS II skal være grundlaget for den nationale indrapportering til EU.

Hvis det danske forslag accepteres vil det således være muligt på et senere tidspunkt i processen at foretage nærmere vurdering af betydningen og relevansen af de enkelte elementer i HOLAS II, herunder give mulighed for samfundsøkonomiske vurderinger (impact assessment).

Det danske forslag vil betyde, at arbejdet med HOLAS II vil kunne fortsætte uden forsinkelse.

HELCOM sekretariatet er ved at udarbejde et forslag til beslutning, der vil understrege dette.

Ny GES-beslutning

Ifølge GES-beslutningen skal regionale/EU tærskelværdier så vidt muligt fastsættes senest i 2018, alternativt så hurtigt som muligt herefter.

Som udgangspunkt skal disse værdier etableres på baggrund af regionale beslutninger.

Med den seneste GES-beslutning er det besluttet, at landene kan vælge at fastlægge trends, tærskelværdier baseret på presfaktorer eller nationale tærskelværdier, hvis der endnu ikke er etableret tærskelværdier på blandt andet regionalt niveau.

Det er således muligt indenfor rammerne af GES-beslutningen, at fastlægge nationale *kvantitative* tærskelværdier. Det forudsætter dog, at man over for Kommissionen opfylder kravet om at kunne begrunde, hvorfor det ikke har været muligt, at etablere regionale/EU tærskelværdier inden for tidsfristen (2018).

Tredje generation af havstrategier skal rapporteres til EU-Kommissionen i 2024 og her vil Kommissionen formentlig forvente, at landenes rapporteringer i videre omfang bygger regionale tærskelværdier. I de kommende år ventes der derfor igangsat et omfattende og intensivt arbejde i såvel de regionale havkonventioner som i kommissionsregi med henblik på at etablere koordinerede kvantitative tærskelværdier.

Nationalt råderum

Efter havstrategidirektivet er det allerede på nuværende tidspunkt op til de enkelte lande at vælge hvad de finder relevant at rapportere til EU-Kommissionen, under hensyntagen til kravet om regional koordinering.

Danmark har dermed et nationalt råderum til at til- eller fravælge elementer af den regionale basisanalyse.

Såfremt den af Danmark foreslåede "OSPAR-model" også anvendes i HELCOM, vurderes den politiske bindingen i HELCOM-regi at blive mindsket.

I 2018 skal der udover en basisanalyse og beskrivelse af god miljøtilstand også udarbejdes miljømål.

I henhold til direktivet skal der ved fastsættelsen af miljømålene bl.a. tages behørigt hensyn til økonomiske og sociale forhold. Danmark vil derfor have et vist nationalt råderum og den fornødne tid til at tage samfundsøkonomiske aspekter i betragtning, når miljømålene udarbejdes.

Betydning for Danmark

Som det fremgår af ovenstående afsnit om proces for det videre arbejde, har Danmark en række muligheder i forbindelse med udarbejdelse og indrapportering af basisanalysen.

Når resultatet af den regionale basisanalyse foreligger, vil Danmark have følgende muligheder:

- Anvende HOLAS II som direkte grundlag i forhold til havstrategidirektivet
- Anvende HOLAS II, undtaget enkelte indikatorer, hvor Danmark fagligt ikke mener de er relevante eller repræsentative for danske forhold
- Anvende HOLAS II undtagen for de indikatorer hvor Danmark på baggrund af socio-økonomiske vurderinger ikke finder HOLAS vurderingen hensigtsmæssig
- Danmark undlader at følge HOLAS II

For scenarierne hvor Danmark helt eller delvist undlader at følge HOLAS II, vil Danmark få mulighed for at udarbejde en basisanalyse med et større nationalt fokus. Det giver mulighed for at fastsætte vurderingsværdier på et nationalt grundlag.

Betydningen for HELCOM og de øvrige HELCOM-landene

De øvrige HELCOM-lande (EU-medlemmer) forventer i forskelligt omfang, at anvende HOLAS II som grundlag for den basisanalyse som de skal afrapportere til EU i 2018.

Hvis Danmark ikke opnår støtte til den danske model på HoD-mødet, vil HOLAS II arbejdet sandsynligvis blive forsinket og dermed medføre en risiko for at landene overskrider indrapporteringsfristen til EU.

Samtidig vil den skitserede model sikre større opbakning til HELCOM som et forum for regionale løsninger og beslutninger og indsatser som ikke er EU-retligt bindende.

[Redacted text block]

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Til direktionen

Naturbeskyttelse
J.nr. SVANA-4134-00020
Ref. HEKNU/LOMU
Chefgodkendelse: LIOEL

Den 22. februar 2017

Forelæggelse af: Mandatnotat til HELCOM Kommissionsmøde den 28. februar til 1. marts 2017

Koordineret med:

☐ Presse og kommunikation	☐ Jura
☐ Økonomi	☒ Øvrige enheder/myndigheder: Miljøstyrelsen Strandgade, Søfartsstyrelsen, Forsvaret, Landbrugs- og fiskeristyrelsen
☐ International koordination, DIS	☐ Koordination ikke relevant

Bemærkninger til koordination:

Der er foretaget koordination med relevante myndigheder på de områder/dokumenter, hvor de er berørt.

Problem:

Den 28. februar til 1. marts 2017 afholdes det årlige HELCOM Kommissionsmøde i Helsinki, Finland. Miljøstyrelsen ved Lisbet Ølgaard, Lone Munk Söderberg og Helle Knudsen-Leerbeck deltager på Danmarks vegne. På mødet skal der træffes en række beslutninger, og der er derfor behov for forhandlings- og beslutningsmandat. I nærværende mandatnotat behandles alene de dokumenter og punkter, der kræver egentlig beslutningsmandat fra MST's direktion. En sag vedrørende dansk repræsentant til "high-level"-del af Kommissionsmødet har været forelagt departementet.

Dagsorden

- 1 Adoption of the Agenda
- 2 High-level segment with a focus on ocean-related Sustainable Development Goals combined with regional issues important for the Baltic Sea area
- 3 Next HELCOM Ministerial Meeting
- 4 Matters arising from the subsidiary bodies
- 5 Activities of the Commission during 2016 and contributions to the work of the Helsinki Commission
- 6 Accounts 2015–2016, budget 2017–2018 and other institutional and organisational matters of the Commission
- 7 Any other business
- 8 Next meeting(s) of the Commission
- 9 Outcome of the Meeting

Dagsordenspunkt 2 High-level segment with a focus on ocean-related Sustainable Development Goals combined with regional issues important for the Baltic Sea area

Baggrund

HELCOM-Kommissionsmødet indledes med en High Level del på to timer, hvor det er ønsket at High Level-repræsentanterne samt interesserede observatører skal drøfte:

- Hvordan havrelaterede mål SDG-mål kan opfyldes i Østersøen i 2030 særligt ift. eutrofiering, marint affald og klimaforandringer.
- Hvordan HELCOM kan øge samarbejdet ift. til at nå effektive resultater og hvilke partnerskaber, der bør styrkes.

Kontorchef Lisbet Ølgaard deltager som dansk high level-repræsentant. HELCOM-sekretariatet har oplyst, at debatten vil blive organiseret med en indledende bordrunde, hvor alle repræsentanter vil kunne komme med indledende bemærkninger. Derefter forventes en mere fri debat, hvor deltagerne reagerer på hinandens bidrag.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at følgende talepinde benyttes:

- The Danish government supports the Sustainable Development Goals adopted globally, and Denmark, therefore, find that it would be a natural development if HELCOM in its work in the coming years is guided by the priorities in the globally adopted SDGs.
- At the same time, we also find that the HELCOM parties mutually should recognize that HELCOM and the contracting parties have obtained significant results during the last decades and that our efforts and regional cooperation are very developed and fine-tuned - e.g. compared to other regional organizations. Further the goals of Baltic Sea Action Plan are to a large extent in line with the globally adopted SDGs, and it should be expected that national efforts in the coming years will improve the environmental status of the Baltic Sea, e.g. in relation to eutrophication.
- The world faces a serious challenge in relation marine litter, especially plastic. Although the HELCOM countries generally handle waste safely, it is must be recognized that activities taking place in our countries or in our marine areas also contribute to emissions of plastic to the marine environment. At the moment we have sufficient knowledge to take some measures, but in other areas e.g. micro plastics we also need more knowledge.
- In relation to enhanced cooperation with other parties, DK as party to two regional sea conventions strongly supports a close cooperation between HELCOM and OSPAR especially in relation to implementation of the MSFD.
-

Dagsordenspunkt 3 Next HELCOM Ministerial Meeting

Baggrund

På HELCOM Head of Delegation mødet i december 2016 var der enighed om at afholde det næste Ministermøde i foråret eller tidlig sommer 2018, hvor EU Kommissionen stadig er formand. Der ønskes en drøftelse af konkrete emner for ministermødet. Det forventes, at emnerne højst sandsynligt vil inkludere resultaterne af den regionale beskrivelse af miljøtilstanden i Østersøen (HOLAS II), evaluering af effekterne af indsatser, og HELCOMs reduktionsmål for kvælstof og fosforudledninger.

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at

- Danmark på mødet foreslår, at mødet bl.a. benyttes til en drøftelse af HELCOMs rolle i lyset af den reviderede EU-Kommissionsafgørelse.
- Danmark støtter, at mødet benyttes til en drøftelse af resultaterne af HOLAS II rapporten.

Dagsordenspunkt 4 Matters arising from the subsidiary bodies

Dokument 4-7 Regional input for defining levels of underwater noise that are consistent with GES for noise-sensitive species and decision support trees for establishing environmental targets for ambient and impulsive noise

Baggrund

Dokumentet beskriver, hvor langt HELCOM er i forhold til at udvikle GES-principper for impuls og lavfrekvent undervandsstøj samt udvikle beslutningstræer, der kan benyttes i forbindelse med fastsættelse af miljømål for støj. Danmark har tidligere kommenteret på dokumentet og de danske kommentarer fremgår af fodnoterne.

Mødet inviteres til at overveje de danske bekymringer, støtte de regionale inputs til at definere niveauer for undervandsstøj i overensstemmelse med god miljøtilstand (GES) for sensitive arter og til at støtte de nationale test. Desuden inviteres mødet til at drøfte implementering af en koreplan for undervandsstøj og til at udveksle synspunkter om udvikling af en fremtidig regional handlingsplan for undervandsstøj.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles at Danmark

- opretholder et forbehold for GES-principperne, men støtter, at de ses som et regionalt input til EU-processen.
- kan støtte national afprøvning af beslutningstræerne under forudsætning af at det tydeligt fremgår, at der tale om et frivilligt værktøj, der kan benyttes såfremt medlemslandene finder det anvendeligt.

Dokument 4-8 Progress in implementing the underwater noise roadmap

Baggrund

Dokumentet omhandler Status for implementeringen af "Underwater noise roadmap", det fremtidige arbejde med undervandsstøj I HELCOM herunder igangsættelse af en fælles støjmonitoring i Østersøen samt muligheden for at udarbejde en handlingsplan for støj (action plan) og hvad denne kan indeholde.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- tilkendegiver, at vi finder det mest hensigtsmæssigt såfremt vidensniveauet omkring de skadelige effekter af undervandsstøj øges inden en handlingsplan udarbejdes.
- Tilkendegiver, at vi finder det tilstrækkeligt, at en anbefaling omkring overvågning og rapportering til støjregistret udarbejdes som et første skridt.

Dokument 4-12 Outcome of State & Conservation 5E-2017: Adoption of threshold values for core indicators og dokument 4-14 Proposed threshold values for the core indicator "Total nutrients".

Baggrund

For at core indikatorer kan indgå i HOLAS II, skal de have en tærskelværdi tilknyttet, således at der for hver indikator kan laves en tilstandsvurdering. Der er fastsat tærskelværdier for mange af indikatorer, der skal indgå i HOLAS II, men der mangler fortsat fastsættelse af tærskelværdier for nogle indikatorer

i flere af havområderne i Østersøen. Mødet skal vedtage tærskelværdier for danske havområder for følgende indikatorer: "Cyanobacteria bloom index", "State of the soft-bottom macrofauna community (BQI)" og "Total nutrients". Desuden skal mødet notere sig, at de to førstnævnte indikatorer er godkendt af blandt andet Danmark til at blive inkluderet i HOLAS II som testresultater med den tilknyttede ordlyd:

"Note that the indicator and/or its associated threshold value is still being tested in some countries and may be further developed in HELCOM as a result of the outcome of the testing, or the results may show that the indicator is not suitable for use in a specific sub-basin. The results should thus be considered as intermediate."

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- kan vedtage tærskelværdier for cyanobakterier og bundfauna samt næringsstofkoncentrationer
- kan godkende at indikatorerne "Cyanobacteria bloom index" og "State of the soft-bottom macrofauna community (BQI)" inkluderes i HOLAS II som test.
- kan godkende ordlyden, der tilknyttes testindikatorer.

Dokument 4-13 Proposal for inclusion of size distribution of fish into HOLAS II

Baggrund

Core indikatoren "Proportion of Large Fish in the community" (LFI) er den eneste indikator til brug i HOLAS II til at give en kvalitativ beskrivelse af fiskearter og deres størrelsesfordeling uden at fastsætte tærskelværdier. Medlemslandene erkender denne indikator kræver videreudvikling, men da danske fageksperter vurderer metoden til ikke at være egnet, har Danmark som det eneste medlemsland et forbehold for denne indikator. Danske fageksperter har haft kontakt til "lead"-landet, Sverige, på denne indikator for at forsøge at finde mulighed for at bruge delelementer fra denne indikator i HOLAS II.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark støtter det alternative svenske forslag.

Dokument 4-16 Draft HELCOM Recommendation on "Conservation and Protection of Marine and Coastal Biotopes. Habitats and Biotope Complexes Categorized as Threatened According to the HELCOM Red Lists og tysk forslag til kompromis (dokument 4-17)

Baggrund

På HELCOM ministermøde i 2013 blev det vedtaget, at der i HELCOM-regi skulle udarbejdes en anbefaling for beskyttelse af hhv. HELCOMs rødlistede (dvs. truede) naturtyper og arter i havet. HELCOMs naturtype-rødliste består af 8 såkaldte biotopkomplekser, som svarer til de marine habitater, som beskyttes gennem habitatdirektivet, samt 9 specifikke biotoper i Danmark, som i dag kun delvist beskyttes af havstrategidirektivet og habitatdirektivet. Anbefalingen er en revision af en eksisterende anbefaling fra 2000, [redacted]

Der har været indhentet mandat fra ministeren i to omgange, og der er ligeledes blevet sendt en orienteringssag til ministeren i slutningen af november. Tyskland har forud for mødet indsendt et tysk forslag til kompromis.

[redacted]

Indstilling

Det indstilles, at

- Danmark på mødet redegør for, at vi ikke kan gå med til anbefalingen, da den fortsat vurderes at ligge ud over eksisterende forpligtelser.

Dagsordenspunkt 7 Any other business

Baggrund

Beredskab vedr. kritik fra Endelave-gruppen

Endelave-gruppen har rettet henvendelse til HELCOM-sekretariatet og gjort opmærksom på, at det danske Folketing er ved at behandle et lovforslag, som muliggør øgede udledninger af N og P i Kattegat, hvilket ifølge Endelave-gruppen vil være i strid med HELCOMs reduktionsmål fra 2013 samt at udkast til indsatsprogram under Danmarks Havstrategi ikke indeholder en henvisning til HELCOM reduktionsmålene.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark fremfører følgende, hvis der på mødet spørges til sagen:

- It is a clear political goal in Denmark to promote an increase in the aquaculture production of fish.
- Such a production also produces emissions of nitrogen and phosphorus, and the Danish government therefore recognizes that an increased production should respect the international

obligations following from e.g. the Water Framework Directive and the Marine Strategy Framework Directive.

- A way to reduce the impact of emissions from a fish farm is to establish “blue catch crops” such as production of mussels or sea weeds in the vicinity of the fish farm, which are regularly harvested and thereby removing the amount of N and P which the production has captured from the marine area.
- A specific decision taken by the Danish Environmental Appeal Board has clarified that today it is legally not possible according to the Danish environmental legislation in a specific license for an aquaculture facility to require that a compensating production of mussels or sea weeds is a precondition for the aquaculture production of fish.
- In order to overcome this problem the Danish minister for environment and food has forwarded a proposal for a new law which will make it possible to link a compensating production of mussels or sea weeds to a license for aquaculture production. The purpose of this proposal is hereby to add a new administrative tool to the tool box.
- By this law no specific decisions will be taken in terms of where in the Danish waters new fish farms may be established. A company wanting to start aquaculture production will as usual have to apply for a license and in many cases an EIA will have to be carried out.
- Therefore, there is no basis to claim that the adoption of the law will conflict with the HELCOM reduction targets.
- Further Denmark can confirm that a draft for the Danish programme of measures, which at the moment is in public consultation, does not contain a reference to the reduction targets. The reasoning behind this is a legal analysis concluding that a MSFD Programme of Measures should reflect the environmental targets set in the national marine strategy in 2012. As the HELCOM reduction targets were adopted in 2013, Denmark is of the conviction that there is not an obligation to refer to the targets in the first generation Programme of Measures.

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

Til direktionen

Naturbeskyttelse
J.nr. SVANA-4134-00025
Ref. LOMU
Chefgodkendelse: LIOEL

Den 12. juni 2017

Forelæggelse af: Mandatnotat til HELCOM HoD møde d. 20-21. juni 2017

Koordineret med:

☐ Presse og kommunikation	☐ Jura
☐ Økonomi	☒ Øvrige enheder/myndigheder: LFST, MST Erhverv, MST Vandplanlægning
☐ International koordination, DIS	☐ Koordination ikke relevant

Bemærkninger til koordination:

Der er foretaget koordination med relevante myndigheder på de områder/dokumenter, hvor de er berørt.

Problem:

Den 20-21. juni 2017 afholdes møde i HELCOM Head of Delegation (HoD) i Bruxelles, Belgien. Miljøstyrelsen ved Lisbet Ølgaard og Lone Munk Søderberg deltager på Danmarks vegne. På mødet skal der træffes en række beslutninger, og der er derfor behov for forhandlings- og beslutningsmandat. I nærværende mandatnotat behandles alene de dokumenter og punkter, der kræver egentlig beslutningsmandat fra SVANA's direktion.

./.

Dagsorden

- 1 Adoption of the Agenda
- 2 Next HELCOM Ministerial Meeting
- 3 Matters arising from the HELCOM Groups
- 7 HELCOM institutional and organizational matters
- 8 Any other business
- 9 Next meeting(s)
- 10 Outcome of the Meeting

Dagsordenpunkt 2 Next HELCOM Ministerial Meeting

Dokument 2-4 HELCOM nutrient recycling strategy

Baggrund

HELCOM landene aftalte på HELCOM ministermødet i 2013 at øge genanvendelsen af fosfor i landbruget og i rensningsanlæg og støtte udviklingen af metoder hertil. Det foreslås nu, at der udarbejdes en regional strategi for genanvendelse af næringsstoffer og at emnet indgår som en del af ministermødet i marts 2018.

Indstilling

Det indstilles, at Danmark støtter udarbejdelsen af en strategi for genanvendelse af næringsstoffer.

Dokument 2-5 Background document on marine litter

Baggrund

Marint affald er blevet foreslået som et af emnerne for det kommende HELCOM ministermøde i marts 2018. HELCOM sekretariatet har udarbejdet et baggrundsdokument indeholdende status for HELCOM arbejdet med marint affald og potentielle fremtidige behov. De fremtidige behov indbefatter fastsættelse af en baseline for affald på strande, udvikling af yderligere indikatorer for marint affald, herunder mikroaffald, styrket implementeringen af HELCOM regionale handlingsplan for marint affald og evt. inkludering af mikroplast i relevante HELCOM anbefalinger vedr. f.eks. overløbsbassiner.

[Redacted content]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark

- støtter udvikling af indikatorer, som er et krav under havstrategidirektivet
- understreger at det for Danmark er afgørende at fastsættelse af tærskelværdier sker i det rigtige forum, således at dobbeltarbejde kan undgås og havstrategidirektivet respekteres
- understreger at fastsættelse af baselines skal være koordineret med det tilsvarende arbejde i EU
- støtter at arbejdet med HELCOMs regionale handlingsplan styrkes, primært i form af øget administrativ support fra sekretariatet
- støtter, at HELCOM fokuserer på de aspekter af marint affald, hvor der regionalt er størst behov og hvor arbejdet i de regionale havkonventioner giver merværdi.

Dagsordenpunkt 3 Matters arising from the HELCOM Groups

Dokument 3-4 HELCOM-EUSBSR workshop on internal nutrient reserves

Baggrund

Sverige og Finland har foreslået afholdelse af en fælles HELCOM-EUSBSR (EU's Østersøstrategi) workshop vedr. intern belastning med næringsstoffer, dvs. næringsstoffer som ligger bundet i fex sediment og kan frigives til havmiljøet. Workshoppens fokus vil være identificering af videnshuller angående omfanget og frigivelse af fosforreserver i Østersøen samt politiske, juridiske og samfundsøkonomiske aspekter ved evt. regulering af den interne næringsstofbelastning.

[REDACTED]

Indstilling
Det indstilles, at Danmark støtter at der organiseres en fælles HELCOM-EUSBSR workshop om intern belastning med næringsstoffer.

COVER

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Til: ministeren	DEP sagsnr.: 2017-5501
Frist 19. juni 2017	fællessag Ref. LOMU

Styrelses J. Nr.:	Styrelseschef	Direktion i styrelsen
001-17150	LIOEL 02.06.2017	HACKA/Hha 7/6/17

Mandatnotat for HELCOM HoD-møde 20.-21. juni i Bruxelles

Indstilling

- 1. Til ministerens godkendelse vedlægges mandatnotat for HELCOM Head of Delegation-møde 20.-21. juni 2017.
- 1. Det indstilles endvidere, at ministeren godkender, at der kan svares positivt på invitationen (vedlagt) af 13. juni 2017 til ministeren fra miljøkommissær Vella til ministermødet.

Sagen kort inkl. politisk landskab

Den 20.-21. juni 2017 afholdes møde i HELCOM's næstøverste organ Head of Delegation (HoD). På mødet forventes et udkast til HELCOM's regionale tilstandsvurdering for Østersøen, HOLAS II, godkendt med henblik på at kunne sendes i høring. Derudover skal forberedelsen af og dagsordenen for HELCOM-ministermøde den 6. marts 2018 drøftes.

Strategi og proces

Resultaterne af tilstandsvurderingerne i HOLAS II rummer ikke substantielt nyt og forpligter ikke landene til yderligere indsats. Det er vurderingen, at vi fra dansk side med fordel vil kunne benytte udvalgte dele af HOLAS II som delelementer i basisanalysen under havstrategidirektivet. Dette vil bl.a. medvirke til at sikre opfyldelse af kravet om regional koordinering og lette det nationale arbejde med at udarbejde basisanalysen under havstrategidirektivet, der skal foreligge i 2018.

[Redacted text block]

I de afsluttende forhandlinger om rapporten vil Danmark lægge afgørende vægt på, at den forbliver transparent og repræsentativ for danske forhold, og at der sikres et stort nationalt handlerum. Under forudsætning af, at de danske synspunkter under de afsluttende forhandlinger imødekommes, foreslås det, at Danmark godkender HOLAS II-rapporten på HELCOM HOD-mødet den 20.-21. juni 2017.

EU-Kommissionen, som p.t. har formandsskabet for HELCOM, har sammen med HELCOM-sekretariatet udsendt et første udkast til mulige emner og leverancer fra ministermødet. De foreslåede emner er baseret på drøftelserne ved det sidste HELCOM-kommissionsmøde i februar 2017 og er følgende:

1. Resultaterne af den regionale tilstandsvurdering for Østersøen (HOLAS II)
2. fornyelse af Baltic Sea Action Plan efter 2021
3. samfundsøkonomiske analyser og innovation
4. implementering af FNs bæredygtigheds mål og regional havforvaltning.

I forbindelse med drøftelserne af Baltic Sea Action Plan lægges der ikke op til en genåbning af HELCOM-reduktionsmålene. [Redacted text]

[REDACTED]

indstilles det i mandatnotatet, at Danmark på HoD-mødet vil nævne, at der er udfordringer med det datagrundlag, der er benyttet ved beregningerne af de danske udledninger af næringsstoffer i den referenceperiode (1997-2003), der ligger til grund for fastsættelsen af det danske reduktionsmål/udledningsloft til bl.a. Bælthavet. [REDACTED]

[REDACTED]

Der forventes et øget antal møder og aktivitet frem mod ministermødet 6. marts 2018. EU-Kommissionen foreslår, at hvert land bliver ansvarligt for at udarbejde delelementer til den kommende ministererklæring. Ministeren vil blive forelagt sager frem mod ministermødet, når der er behov for politisk stillingtagen til konkrete emner eller forslag til konkret tekst.

I invitationen til ministermødet oplyses det, at Kommissionen vil følge op på embedsmandsniveau med ministeriet med henblik på at søge bekræftelse i forhold til ministerens deltagelse. Som skrevet ovenfor indstilles det, at der svares positivt.

Økonomi og finansiering

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Pressestrategi

Det kan ikke udelukkes, at vedtagelsen af HOLAS II-rapporten kan blive genstand for opmærksomhed fra pressen. F.eks. har Information i forbindelse med en artikel om havbrug nævnt, at en kommende rapport fra HELCOM (HOLAS II) viser, at der ikke er god miljøtilstand i Østersøen. Presseafstedkommet af HOLAS II håndteres af Miljøstyrelsen.

NOTAT

Miljø- og
Fødevarerministerie
Miljøstyrelsen

Naturbeskyttelse
Ref. LOMU/ANHLU
Den 2. juni 2017

Mandat for møde i HELCOM Head of Delegation den 20.-21. juni 2017

Problemstilling

Den 20.-21. juni 2017 afholdes møde i HELCOM's næstøverste organ Head of Delegation (HoD). På mødet forventes et færdigt udkast til HELCOM's regionale tilstandsvurdering for Østersøen, HOLAS II, godkendt med henblik på at blive sendt i høring. Derudover skal forberedelsen af og dagsordenen for HELCOM-ministermøde den 6. marts 2018 droftes. Der ønskes mandat for dansk deltagelse på HoD-mødet.

Baggrund

HELCOM's regionale tilstandsvurdering, HOLAS II

Der foreligger nu et udkast til HELCOM's regionale tilstandsvurdering, HOLAS II (State of the Baltic Sea). Der er tale om en statusrapport for miljøtilstanden i HELCOM-havområdet, som dækker de danske farvande i Østersøen, Bælthavet og Kattegat. Der udestår på nuværende tidspunkt forhandlinger om enkelte kapitler i rapporten, herunder et kapitel om påvirkning og tilstand af havbunden samt tilstandsvurdering for fisk.

Efter EU's havstrategidirektiv er medlemsstaterne forpligtede til hvert 6. år at udarbejde en basisanalyse om deres havområders tilstand. Kommissionen har understreget over for medlemslandene, at de ved 2. generation basisanalyse forventer en bedre regional koordinering herunder gennem de regionale havkonventioner som fx HELCOM.

For at imødekomme kritikken fra Kommissionen er de kontraherende parter i HELCOM gået sammen om at udarbejde en regional tilstandsvurdering. Hensigten med HOLAS II er, udover at være en HELCOM-statusrapport, også at være et grundlag, som helt eller delvist kan benyttes af de lande, der også er EU-medlemsstater, når de skal udarbejde basisanalyser under havstrategidirektivet i 2018.

HELCOM-landene har arbejdet på at udvikle indikatorer og tilhørende tærskelværdier for emner såsom næringsstoffer, miljøfarlige stoffer, ikke-hjemmehørende arter, sæler, fisk og fugle. En del af indikatorerne går igen fra HELCOM's HOLAS I rapport fra 2010, mens andre er nye. Danmark har især i de seneste år deltaget aktivt for at sikre danske interesser i arbejdet. For de emner, hvor der endnu ikke eksisterer godkendte indikatorer og tærskelværdier, har HELCOM-landene udarbejdet en kvalitativ beskrivelse. Det gælder for eksempel for marint affald og undervandsstøj.

HOLAS II påpeger, at Østersøens miljøtilstand generelt ikke er god. Det er dog også forventeligt, idet Østersøen er et forholdsvis lukket område med ringe vandudskiftning, stor næringsstofbelastning og historiske påvirkninger fra miljøfarlige stoffer. Tilstanden i de danske områder af Østersøen er for fx næringsstoffer og sæler bedre end tilstanden i den øvrige del af Østersøen, men en af de danske

udfordringer er påvirkning af havbunden. Resultaterne af tilstandsvurderingerne i HOLAS II rummer ikke substantielt nyt og forpligter ikke landene til yderligere indsatser.

HOLAS II-rapporten skal godkendes ved konsensus. Hvis udkastet til rapport opnår godkendelse, publiceres det herefter på HELCOMs hjemmeside. Fordi rapporten kan benyttes af EU-medlemslande som en del af deres basisanalyse under havstrategidirektivet, har HELCOM planlagt en proces, som imødekommer disse landes behov for en national høringsproces af deres basisanalyser. I foråret 2018 planlægger HELCOM en proces, hvor de inden for fastsatte rammer vil give mulighed for at opdatere rapporten med eventuelle høringsvar fra landenes nationale høringer, såfremt de nationale høringer er afsluttet inden 1. marts 2018. Herefter udgives en endelig version af den samlede HOLAS II-rapport, som desuden opdateres med et ekstra års data.

[Redacted text block]

Fsva. fiskeriafsnittet, er det en udfordring, at HELCOM anvender en generel tilgang til bestemmelse af de forskellige fiskebestandes tilstand. Sammen med princippet om 'One out – All out', giver det et samlet billede af en relativ dårlig tilstand for Østersøens fiskebestande. Den generelle tilgang er ikke anvendelig for kortlivede arter, som fx brisling, hvorfor der er brug for at få teksten i HOLAS II-rapporten udbygget. I den nationale basisanalyse, vil der blive brugt en mere nuanceret tilgang til vurdering af fiskebestande.

Fsva. afsnittet om påvirkning og tilstand af havbunden er det en udfordring, at HELCOM anvender en meget bred definition af, hvad der er tabt og forstyrret havbund og udbredelsen heraf. Det giver indtryk af, at havbunden er væsentlig mere påvirket, end hvad der er den danske vurdering.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark:

- Såfremt danske bemærkninger og ændringsforslag vedrørende kapitlerne om tilstandsvurdering af havbunden og fisk imødekommes godkender HOLAS II-rapporten på HELCOM HoD-mødet den 20.-21. juni 2017.

HELCOM-ministermode 2018

På HELCOM HoD-mødet skal planlægningen af det næste HELCOM-ministermode, som skal afholdes under EU's formandskab den 6. marts 2018, droftes. EU-Kommissionen har sammen med HELCOM-sekretariatet udsendt et første udkast til emner og mulige leverancer for ministermodet. Der lægges op til en fokuseret, kortfattet og handlingsorienteret ministererklæring. De foreslåede emner er baseret på resultaterne af det sidste HELCOM-Kommissionsmøde i februar og er struktureret omkring EU's prioriteringer for deres HELCOM-formandskab. Emnerne vil være en oplagt anledning til at rejse en række politiske diskussioner og er følgende:

1. Resultaterne af den regionale tilstandsvurdering for Østersoen (HOLAS II)
2. fornyelse af Baltic Sea Action Plan efter 2021
3. samfundsøkonomiske analyser og innovation
4. implementering af FNs bæredygtigheds mål og regional havforvaltning.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[Redacted text block]

Indstilling

Det indstilles, at Danmark:

- Foreslår, at ministermodet bl.a. benyttes til en drøftelse af HELCOM's rolle i lyset af den reviderede EU-Kommissionsafgørelse om havstrategidirektivet;
- støtter, at ministermodet benyttes til en drøftelse af resultaterne af HOLAS II-rapporten;
- på modet nævner, at der er udfordringer med det datagrundlag, der er benyttet ved beregningerne af de danske udledninger af næringsstoffer i den referenceperiode (1997-2003), der ligger til grund for fastsættelsen af det danske reduktionsmål/udledningsloft til bl.a. Bælthavet;
- støtter, at marint affald bliver et centralt emne på ministermodet;
- lægger afgørende vægt på, at der ikke fastsættes kvantitative reduktionsmål for marint affald og påvirkning af havbunden, så længe EU-arbejdet med fastsættelse af god miljøtilstand foregår;
- støtter, at et tættere samarbejde mellem HELCOM og OSPAR fremhæves i forbindelse med ministermodet;
- arbejder for, at samarbejdet mellem HELCOM og fiskerifora såsom Baltfish og Baltic Sea Advisory Council forbliver inden for de eksisterende rammer.

